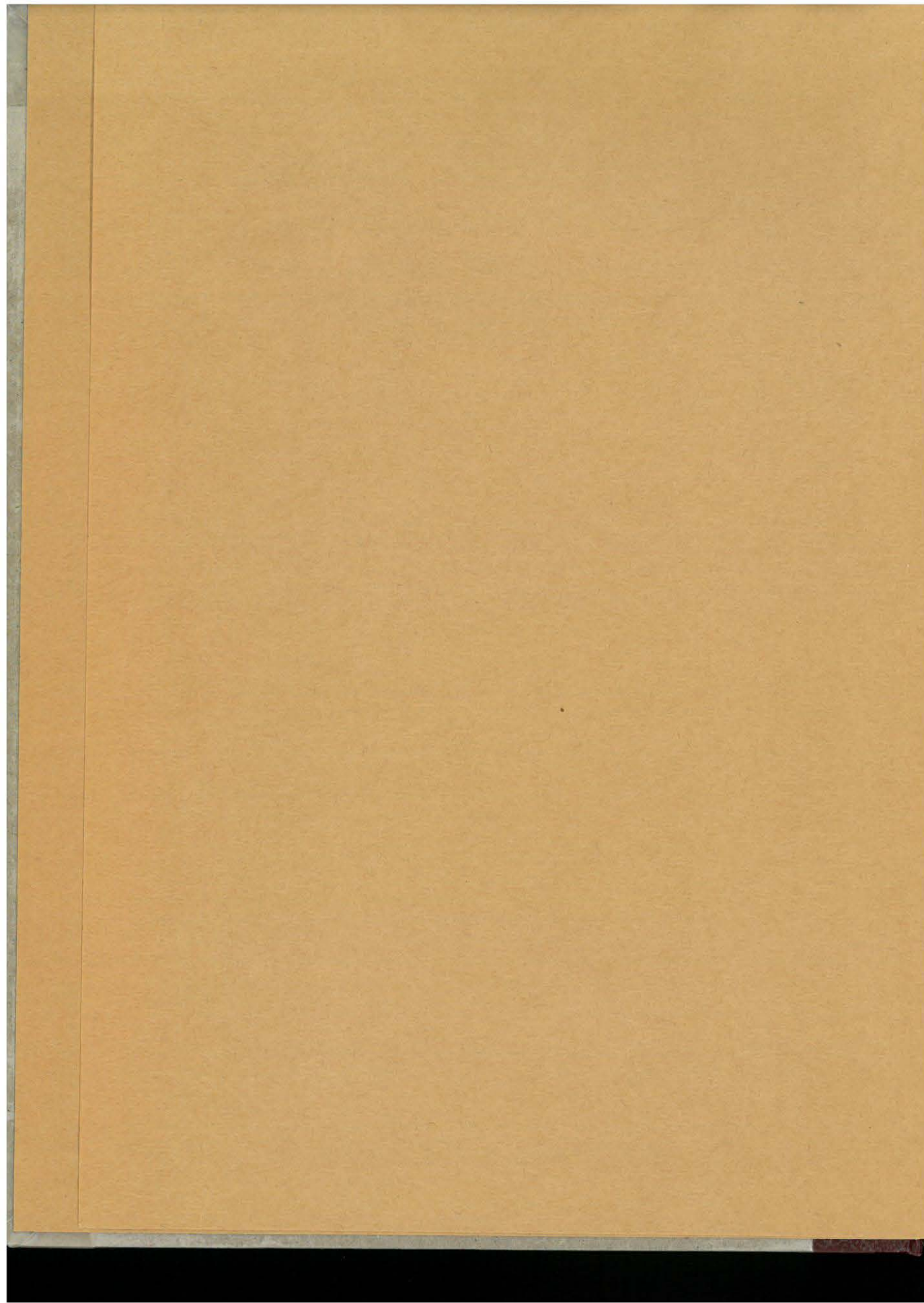

JUL i THY

4. årg.

1994

JUL I THY

1994

64. ÅRGANG

UDGIVET AF ERIK A. LAURIDSEN OG JØRGEN MILTERSEN, THISTED

Forhandles uden for Thy, Han Herred og Mors af
Danske Boghandlers Kommisionsanstalt, Siljengade 6-8, 2300 København S.

JUL I THY

64. ÅRGANG

Redigeret af Jørgen Miltersen, Hanstholmvej 185, Tved, 7700 Thisted. Tlf. 97 98 15 85

Indholdsfortegnelse

<i>Thy med de små kirker uden tårne</i> Af Iboja Wandall-Holm, Sortedam Dossering 79 A ¹ , 2100 København Ø	3
<i>Erindringer fra et lille hus i Arup Kær</i> Af Karen Marie Thomsen	9
<i>Min jul i 30'ernes Thisted</i> Af Arne Ringgaard Pedersen, Schweizerdalstien 77, 2610 Rødovre	15
<i>Hvorfor er kærligheden en så sammensat størrelse</i> Af Jens Jørgen Bangsgaard, Baunehøj 37, Osted, 4000 Roskilde	19
<i>Mads Peters svære nat</i> Af Knud M. Nielsen, Strangesvej 18, 7770 Vestervig	25
<i>Solgte papirblomster på Hotel Aalborg</i> Af Petrea Andersen, Arden Plejehjem, Myhlenbergvej 16, 9510 Arden	29
<i>Fra det gamle album</i>	33
<i>Fra det ny album</i>	57
<i>Fra læserne</i>	65
<i>Flere navne</i>	67
<i>Register</i>	68
<i>Annoncer</i>	70

Forsidemotiv:

Udsigt fra Vestervig Kirke
Foto: Knud E. Jensen, Hurup

Fotos fra:

Lokalhistorisk Arkiv, J. P. Jacobsens Plads,
Wolf Møller, Iboja Wandall-Holm, Arne Ringgaard Pedersen, Jens Jørgen Bangsgaard m. fl.

Eftertryk ikke tilladt

Wadmann Bogtryk/Offset, Thisted

ISBN 87 8513 123 7

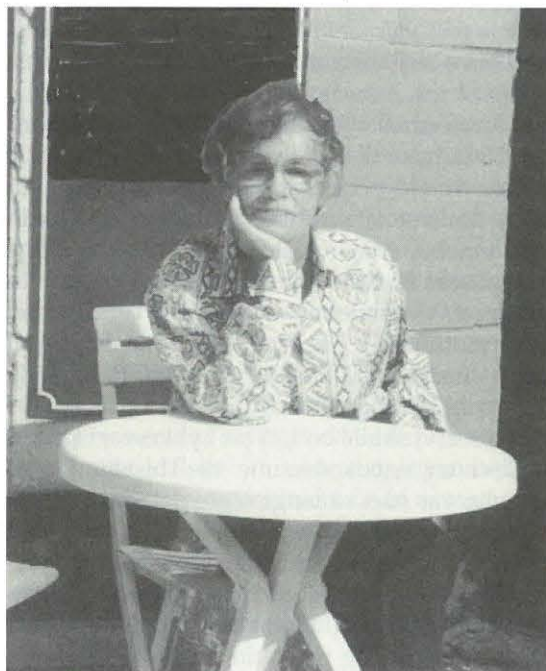
Thy med de små kirker uden tårne

Af forfatteren til »Morbærtræet«, Iboja Wandall-Holm

Digteren og forfatteren Iboja Wandall-Holm har i sin autobiografiske roman »Morbærtræet« bl.a. givet en rystende, men usentimental beretning om forholdene i de tyske koncentrationslejre. Hun er født i Slovakiet og opvokset i Liptovský Mikuláš – en lille by i Tatrabjergene. Da Slovakiet blev en fascistisk stat, blev hun som gymnasieelev medlem af modstandsbevægelsen. Tilskyndet af sin jødiske far, flygtede hun og hendes yngre søster til Ungarn. Efter et halvt års illegalt ophold blev søstrene arresteret. Det lykkedes dem flere gange at flygte fra fængslet og de forskellige lejre, de blev interneret i. Flugten fik en ende på grænsen til Jugoslavien. Fanget af tyske og ungarske politisoldater, blev de sendt til Auschwitz, Birkenau og senere Rajsko. De to søstre overlevede, hjulpet af det selvøverd og den åndelige ballast, de havde med hjemmefra plus en række mirakuløse tilfældigheder. Efter en lang og besværlig færd kom de hjem til Mikuláš. Men huset var tomt. Og så skriver Iboja Wandall-Holm:

– »Lågen stod åben.

Over svalegangen hang morbærtræets grene fulde af umodne, grønne bær. Ikke en vind rørte sig i dets blade. Indgangsdøren behøvede vi bare at skubbe til, så gik den op. Vi trykkede på kontakten. Den virkede ikke. Månelyset trængte ind gennem de støvede ruder, og vi kunne se, at rummene var næsten tomme. I et hjørne stod en gammel sofa.

Den satte vi os i og ventede tavse på, at natten skulle gå.

De er døde . . . De er døde. Stakkels forældreløse børn. De skød dem alle fire, da solen var ved at stå op . . .

En kvinde stod i døren og skreg og hamrede som en grædekone.

Gå væk, gå væk, råbte jeg.

Senere fik jeg at vide, at også hendes mand var blevet skudt den morgen i april.

Begge søstre rejste til Prag for at studere på universitetet. På studenterkollegiet, hvor de boede, mødte de en gruppe danske studerende på udvekslingsophold i Tjekkoslaviet. Iboja blev gift i Danmark i 1946 og rejste som dansk statsborger sammen med sin mand tilbage til Prag, hvor hun efter endt studium fik arbejde som redaktør i den tjekkoslovakiske radio. Hun oplevede kommunisternes magtovertagelse og sin egen forvandling fra politisk troende til et tvivlende, men stadigvæk forventningsfuldt menneske. I slutningen af 1955 kom hun tilbage til Danmark, hvor hun snart begyndte at skrive og få offentliggjort lyrik, børnebøger, børnerim og sange. Forfatterskabet – skrevet på dansk – blev afbrudt af mange rejser og ophold i fremmede lande, da hendes mand blev ansat i De Forenede Nationer. Hendes fjerde digtsamling udkom på Gyldendal i 1993. Men inden da – i årene 1958 – 1960 fik hun sit hjem i Thy.

I »Morbærtræet« fortæller Iboja Wandall-Holm: I 1958 kom vi til Thisted. Her skulle Otto, min anden mand, være amtsfuldmægtig i to år, udstationeret af ministeriet som led i sin uddannelse. Min ældste datter Lena var lige blevet seks år. Den yngste, Nina, var et halvt år gammel. Vi havde ingen bil. Kørte rundt på en Java motorcykel. Men nu var det vinter, og vi rejste med tog og bus. Jeg havde influenza og følte mig elendig.

Huset, vi skulle bo i, lå på Lykkesvej i Dragsbæk, i en nabokommune til Thisted. Da vi endelig var nået så langt, viste det sig, at huset havde stået uopvarmet i lang tid. Det var isnede koldt. Fyret virkede ikke. Flyttefolkene havde efterladt et syndigt rod af møbler, bøger, kasser. Køkkenet flød af køkkengrej, dåser, poser med gryn, mel og ris. Alting lå hulter til bulter på hylder, i skabe, på gulvet og på bordet. Nina græd. Lena, altid den fornuftigste af os, trøstede os alle sammen. Da jeg kom i seng, var min temperatur steget til 40 grader, men da var en af vores naboer allerede i gang med at ordne fyret og en anden på vej for at skaffe hjælp til børnene. Det blev Eva, en attenårig gymnasieelev. Datter af forstanderen på Socialministeriets

Alderdomshjem for Ikke-tyske Flygtninge. Denne gode gerning gav stødet til ophævelsen af mine hæmninger angående åbenhed om min fortid. På alderdomshjemmet, der lå i nærheden af Lykkesvej, boede der russiske og baltiske flygtninge.

De fleste af russerne var gamle mennesker med en lang emigranttilværelse bag sig. Efter revolutionen i Rusland i 1917 var de flygtet til Kina. Da Mao lavede revolution dør i 1949, flygtede de videre til Hong Kong, hvor de blev anbragt i en flygtningelejr. Og nu var de havnet på en vindomsust plet mellem Limfjorden og Vesterhavet. Deres næste station kunne kun blive Thisted Vestre Kirkegård.

De baltiske flygtninge var folk, der var blevet hængende her efter anden verdenskrig. Forholdet mellem de to grupper flygtninge var dårligt. Russerne var mistænksomme over for balterne. Mente, at mange af dem nok havde samarbejdet med tyskerne. De var ikke til at stole på. Men det værste, det ømmeste punkt, som næsten umuliggjorde ethvert mæglingsforsøg, var det, at lejrens tolk var lette. – Han oversætter forkert, snyder os russere til fordel for

Iboja Wandal-Holm mellem russiske flygtninge, der havde ophold i Dragsbæk.

sine egne. Fortæller forstanderparret løgne. Når bølgerne gik højest, truede russerne tolken med, at Chruščov nok skulle tage sig af ham.

Som den eneste neutrale person i nærheden, der kunne tale russisk, blev jeg bedt om at bistå russerne. De kom til mig for at klage, når de følte sig forfordelte eller udsat for en nedværdigende behandling. Man kunne, for eksempel, ikke sætte en 68-årig forhenværende oberst i den russiske hær til at pille øjne ud af kartofler.

På en institution eller i en lejr får hverdagslivets små hændelser en uforholdsmæssig stor betydning. Jeg kendte dette fra mine egne ophold i ungarske interneringslejre. Skuffelser bliver til tragedier. Mistanker til katastrofer. Vrede til raseri. Misforståelser til depressioner. Alt småt bliver stort. Som fremmed forstår man alting ud fra sine egne forudsætninger. Udlægger hændelsernes baggrund forkert. Skæve vinkler giver groteske billeder.

En novemberdag fik jeg besøg af to russiske damer, som begge var meget kedede af det. Fru Anna forarget, fru Masja bedrøvet. Jeg måtte hjælpe dem med at skrive et brev til politimesteren, sagde de.

– Hvad er der dog sket, spurgte jeg, – er det så alvorligt . . . ?

– Ja, meget alvorligt. Og det haster, sagde fru Anna, mens fru Masja holdt lommestørklædet for øjnene.

– Nu skal du høre, hvorfor du må hjælpe os med at skrive det brev, fortsatte fru Anna. – Du ved jo, hvordan vi lever. Kedeligt. Der sker ikke noget. Vi bliver bare ældre og ældre.

– Gamle, bemærkede fru Masja.

– Vi kan ikke tale dansk. Selv de små glæder vi har bliver ødelagt for os. Du ved jo, at vi har en branddam i alderdomshjemmets gård. På branddammen svømmer der nogle ænder. Vi kan så godt li'at se på dem. Vi ser dem flyve, forsvinde på himlen, komme tilbage og lande på vandet. Vi fodrer dem. Vi bruger alle vores lomme penge til at købe brød for. – Franskbrød, sagde fru Masja.

– Vi giver brødet til fuglene, fortsatte fru Anna med sin beretning. Og nu er ænderne blevet tykkere, rundere for vores lomme penge. Og hvad tror du, der sker ...? Nu vil letterne spise ænderne til middag. Og det synes vi er ondt,

uansætteligt og nederdrægtigt. Vi synes, at det er en kriminel handling og du må hjælpe os med at skrive om det i et brev til politimesteren.

– Hvad siger forstanderen til det, har I talt med ham om det . . . ?

– Nej, forstanderparret er bortrejst, og hvad skulle det hjælpe. Du ved jo, at vi ikke kan stole på tolken . . .

Jeg lovede damerne at hjælpe med at skrive brevet til politimesteren, men foreslog, at vi først skulle prøve at tale med den overbetjent, der boede i nærheden.

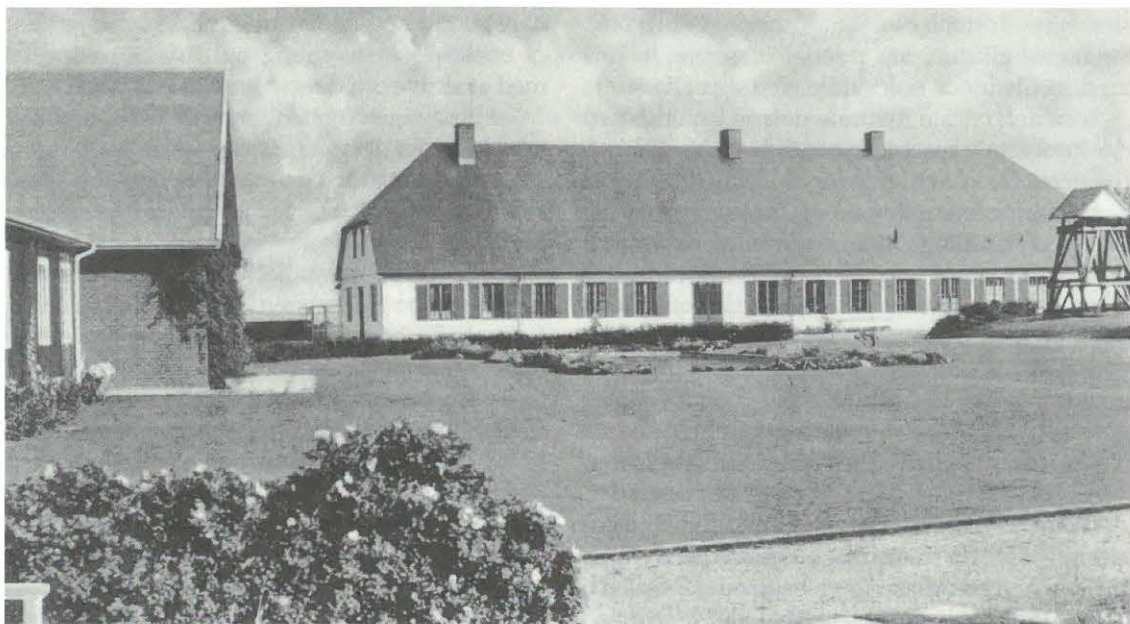
Da fru Anna og fru Masja var gået ind på mit forslag, ringede jeg til overbetjenten og forbedte ham på vores besøg. Overbetjenten tog pænt imod os. Lyttede til min oversættelse af de russiske damers beretning. Tog notater og lovede, at han nok skulle tage sig af sagen. Damerne kunne roligt gå hjem igen. Overbetjenten holdt ord. Han kom til lejren med et net og fangede de ænder, han kunne få fat i. Ænderne forsvandt, og man kunne kun gætte på, hvad der var sket med dem. Beklagelserne, jeg ventede fra de russiske damer, udeblev. Både fru Anna og fru Masja opførte sig ganske neutralt. Som om intet var sket. De havde jo opnået, hvad de ville: Letterne havde ikke fået lov til at spise »deres« ænder.

Russerne inviterede mig til deres musikafterner og bad mig om at medvirke ved deres fester. Juleaften 1958 læste jeg H. C. Andersens »Den lille Pige med Svovlstikkerne« for dem på russisk. Foruden amtmanden og de myndighedspersoner, der havde med administrationen og opretholdelsen af alderdomshjemmet at gøre, var der gæster fra byen. En af dem var fru Lustrup, formand for Kvindernes Liga for Fred og Frihed, som jeg underholdt mig med ved aftensmaden.

Fru Lustrups mand var chefredaktør for Thisted Amts Tidende.

Ikke længe efter dukkede han op for at interviewe mig til avisen.

Og så begyndte telefonen at kime. Folk fra byen og oplandet ville gerne høre beretningen om mit liv før og under anden verdenskrig. Og jeg opdagede, at jeg nu, tretten år efter krigens afslutning, ikke havde noget imod at tale om min fortid.

Socialministeriets alderdomshjem i Dragsbæk for ikke-tyske flygtninge. Postkort udgivet af Buccholtz Boghandel i Thisted.

Men mine mareridt fortsatte.

De, der havde overlevet »ekstremsituationen«, forlangte af familien, mere eller mindre bevidst, mere eller mindre påtrængende, at den skulle løse problemerne for dem. Nogle levede gennem børnene og undgik helt eller delvis at leve deres eget belastede, varigt beskadigede liv. Jeg forsøgte at leve så normalt som muligt, men i mareridtene stod jeg ved døren til gas-kammeret, vandrede rundt i et ukendt land uden et eneste holdepunkt. Altid i mørke, truet af nær forestående pågribelse. Altid totalt forladt – overladt til dødens mulighed bag en dør, et laset lagen, et umuligt skjul . . . og grusomhederne gik også ud over mine børn. Jeg var bange for at overføre mit syndrom på dem. Følgende drøm er et eksempel på min angst:

Havet er en vandpyt mellem gamle piletræer. Rakler falder fra grenene. Mine børn bader i vandpytten. Hver gang, jeg vil ud i vandet, trækker et reb bundet om min talje mig tilbage.

- Kom mor, råber børnene, men jeg kan ikke.

Vi kører hjem i bil og synger. Jeg ved, at hvis vi ikke sang, ville bilen ikke køre.

Vi ruller gennem en langstrakt landsby, forbi

huse og haver. Det skumrer og alle vegne er der skilte, og på alle står der skrevet: OUSRUM. Vaskeriet OUSRUM. Gasværket OUSRUM. Men jeg ved, at OUSRUM ikke er denne landsbys navn. Jeg ved, at den hedder Auschwitz.

På torvet står der en bænk ved en slotsmur og over for den er der en rød, massiv murstensblok uden vinduer og med en stor lukket buet port. Kro eller kirke, tænker jeg. Gæs vralter gakkende rundt på brostenene. På en lav lang stensokkel, under lindetræer, sidder tavse mænd. De er alle klædt i brunt tøj. En stemme siger: – Der nächste, bitte. Porten åbnes på klem, en mand forsvinder i den og resten rykker nærmere. Jeg spørger manden, der sidder yderst: Hvad er denne bys virkelige navn?

– OUSRUM, siger manden og et af mine børn siger: – Mor, det er jo en træstub, du taler til.

Et eller andet sted lyder en togfløjtes gennemtrængende pift.

En jæger i grønt tøj går over torvet med sin hvidklædte brud under armen. Bag dem stolprer en sortklædt kvindefigur over stenene. Hendes kjole er trukket sammen i en pibekrave omkring halsen og om anklerne. Hun går stift

med små skridt og strittende arme, mens hun klynker: Jeg har glemt at låse dørene.

Ved slotsmuren er der roser og to hvidhårede hoveder kikker skiftevis ud fra rosernes skjul. Jeg råber til dem, som om de befandt sig på den anden side af en flod. – Hvad hedder denne landsby?

– Hun har ingen snørebånd i sine sko, siger det ene hoved. – OUSRUM, siger det andet.

– Mor skynd dig, vi skal hjem, hop op på min ryg, siger Lena. Jeg hopper op på hendes ryg og tænker med skam og fortvivlelse: Hvad er det jeg gør? Er det kun ved hjælp af børnene, at jeg kan komme videre! – Jeg elsker dem jo så meget og rebet, der binder os, må skæres over, så de bliver fri til at elske hvad og hvem de vil.

Mine mange foredrag bragte mig i nærmere forbindelse med thyboerne. Jeg kom til småbyer og landsbyer, som jeg ellers aldrig ville have set, præstegårde, forsamlingshuse og skoler jeg ellers aldrig ville have besøgt. Thy var for mig en lektie i Danmarks fortid. Her var den barske natur med kæmpehøje og langdysser så gamle som pyramiderne, den lange Limfjord, hvor Thor forsøgte at fiske Midgårdssormen, og hvor de store vikingeflåder for tusind år siden samlede sig for at blive trukket over sandbankerne til Vesterhavet og stævne videre mod England og Normandiet. Jeg gik lange ture på deres strand langs med det kolde, vilde Vesterhav. Endnu gik fiskerne i Stenbjerg ud med deres både fra den åbne strand og trak dem ved aftenstid op på sandet med et spil. Her var de missionske stadigvæk missionske og grundtvigianerne noget mindre grundtvigianske. Her mødte jeg for første gang valgmenighedstanken og friskolerne på Mors. Den evige blæst, som i begyndelsen gav mig ondt i halsen, bøjede alle træer fra sydvest mod nordøst.

Men der var intet i vejen med folks humør. Da jeg en augusteftermiddag sammen med børnene tog til stranden kom en bus fuld af værdige, midaldrende bondekoner. Da de så havet brød de ud i jubel og begyndte som pjankede teenagere at danse langs med vandkanten ligeglade med, at deres brede lange skørter blev våde af det skummende bølgende havvand.

En illustration af den slidsomme tilværelse

fik jeg af en læge, der fortalte mig, at han en dag var på besøg hos en patient i en landsby der lå ni kilometer fra Vesterhavet. Patienten var godt oppe i firserne. I løbet af samtalen gik det op for lægen, at hun aldrig havde set havet – det der var udensogns var fjernt og uvedkommende. Hun havde hele sit liv haft nok at gøre, og der havde ikke været tid til at tænke på den slags fornøjelser. Lægen fik hende op i sin bil og kørte hende de ni kilometer til havet.

Lena startede med gå i skole hos hr. Østergård og frk. Vestergård. Hun fik et stort forråd af salmer, som hun sang tit og højt. Den to-årige Nina lærte dem at kende og kunne bedst lide »Her kommer Jesus dine små«. De små kom også hos os. Der var mange mindre og større børn på Lykkesvej. De gik i søndagskole og talte en del om Gud. Der var særlig lille Søren på fire, som filosoferede meget om emnet. – Ham Gud må være en kvinde, sagde han til mig.

– Hvorfor tror du det, Søren?

– Jo, for tænk, hvor mange de er deroppe, alle de engle og alle dem i Paradiset. Al den opvask og vask ... det kan en mand ikke klare ...

Jeg havde mine egne problemer med det gudelige, måtte vænne mig til at respektere befolkningens skikke, efter at jeg havde begået mine obligate fejltagelser.

I Hørdums Missionshus, hvor mænd og kvinder sad i separate rum, gik jeg ubekymret og ubetænksomt ind til mændene. Jeg blev hentet ud derfra af en af konerne med et venligt: – Fru Wandall-Holm, kom med mig, hos os er der meget varmere.

En af de tekstilhandlere, vi købte ind hos, var missionsk. Det må have været min egen fordom, der fik mig til at undre mig over, at hans trappeopgang og alle husets rum var fulde af malerier. Naturbillede ved naturbillede fra Stenbjerg, Klitmøller, Hanstholm, Grønnestrand. Og så havde han malet dem selv. På min bemærkning, at det jo måtte være dejligt at kunne more sig og slappe af på sådan en god måde, reagerede han fortørnet:

– Siger De slappe af ... ! Hvordan skulle jeg kunne slappe af, når skyerne forandrer sig så hurtigt og hele tiden. Kan De se mig stå ved

Tvorup Hul, male skyer og slappe af . . . ?

Otto havde heller ikke megen tid til at slappe af. Kontoret havde foruden amtmanden og kontorchefen kun én fast fuldmægtig, så Otto, der jo var den yngste, fik overladt behandlingen af alle amtsrådets og en stor del af statsamtets sager. Det var i sandhed en blandet landhandel lige fra ansættelse af sygehusoverlæger og skolelærere, biler til sygeplejersker, skilsmisser, sociale transbedømmelser til mægling mellem stridende parter i sogneråd, der ikke kunne blive enige om, hvordan man skulle betale en kloakeringsudgift eller om, hvor alderdomshjemmet skulle ligge. Socialdemokraterne mente, at alderdomshjemmet skulle ligge ved sportspladsen, de missionske fandt, at det var mere passende at anbringe det ved kirkegården.

Hver mandag aften påhvilede der ham desuden et job som dirigent for Thisted Symfoniorkester, der ofte gav koncert rundt om i kirker og forsamlingshuse.

Jeg underviste på CF-kasernen, men blev mødt med mistro hos befalingsmændene. For det første fordi jeg kom fra Tjekkosllovakiet, og for det andet fordi jeg sagde til mine elever, at man burde undgå krig og særlig nu, da atombombens eksistens truede verden og mennesket med udslettelse.

Det er forblevet en gåde for mig, hvordan det var muligt, at jeg, da vi kom til Horsens fra Thisted, fik at vide, at man på kommunkontoret, hvor Otto skulle være et halvt år, havde forhørt sig i Thisted om, hvad vi var for nogle, og havde fået at vide, at jeg var nærmest konservativ og min mand en rabiat antiklerikal.

Vi boede ikke i selve Horsens by, men i gården Johannesmindes aftægtshus. Det var stort, havde otte store rum, et køkken med gammel-dags komfur og et badeværelse med koldt vand i hanerne. Haven var kæmpestor, fuld af sjældne vækster, hasselnøddehegn, frugtbuske i

overflod og en brønd med vand, der smagte af råd, som gav os mavepine. Da den endelig blev rensset, fandt vi gårdens forsvundne kyllinger og ællinger på bunden af den.

Landsbyen hed Stourup, havde kun få gårde og en lille butik. Husmandskonen Anna kom og hjalp mig, når det kneb. Hendes børn legede med mine. Og ved besøg hos dem fik jeg et meget realistisk billede af en husmandsfamilies trange kår. Manden, der ikke var 50 år endnu, var forslidt og krumbøjet og havde mange smerter i ryggen. Det eneste TV-apparat, foruden det på herregården, stod hos købmanden. Her samlede Stourups TV-kikkere sig, og når der var svenske film, oversatte jeg for dem. Sommeren på Johannesminde var dejlig. Jeg nød at samle brænde og lege »gamle dage«, svælge i frugtplukning og høste mine selvdyrkede grøntsager

– Du tror, at du har så travlt, sagde Anna til mig, og så laver du ikke andet end at passe den smule salat og ellers bare sidde ved din skrivemaskine.

Mine første danske digte blev skrevet denne sommer. Horsens Folkeblad lavede et interview med mig og bragte mit digt »Barnet« som senere fra »Hvedekorn« blev taget med i lb Spang Olsens bog med tegninger af børn.

I slutningen af september 1960 flyttede vi tilbage til København. Huset i Stourup var blevet koldt, og at samle brænde til komfuret begyndte at tage for megen tid. Det kolde vand i hanerne, som fik os til at føle os så hårdføre, var heller ikke mere det helt store hit. Stourup var kun et sommerintermezzo.

Fyn – vi flyttede til efter nytår 61, da Otto blev chef for Statens Revalideringscenter for Fyn, var et andet kapitel. Fyns safrangule sol, dets overdådighed af skiftende landskabsoplevelser faldt jeg pladask for og følte dårlig samvittighed over for det forblæste, karske Thy med de små kirker uden tårne.

Erindringer fra et lille hus i Arup Kær

Af Karen Marie Thomsen, født 9. juni i året 1900, død 10. marts 1974.

Da Axel Ansø, Øsløs, stiftede bekendtskab med Karen Marie Thomsens håndskrevne erindringer, satte han sig til at skrive dem af, så de kunne komme i »JUL I THY«. Her er resultatet:

Jeg er født i et lille hus ude i Arup kær - rigtig et kærhus, som Johan Skjoldborg skildrer i sine bøger.

Stråtaget nåede jorden i den ene side, og her hang altid en stige og en brandhage - det må være noget, som var påbudt.

Uden for døren stod to høje poppeltræer, der dannede indgang til en slags have, hvor der groede balsam og lammeører, og der var et mægtigt stort, hvidblomstrende rosentræ med duftende blomster.

Hvor var det en yndig plet!

I huset var der en stue og et kammer, desuden køkken, spisekammer og en forgang. Der var meget lavt til loftet, og gulvene var i min første barndom lergulve, hvor der blev strøet sand på, når der skulle være fint.

Sengene var i den ene side af stuen, skilt fra med paneler, kun med et lille hul, som vi måtte kravle igennem for at komme i seng.

Der var halm i sengene, og bunden var fyldt op med store kampesten. Tværs over var der skillerum, så det dannede to senge, og der var hylder slået op, hvor min bedstemor gemte de

herligste brune sukkerstykker i dåser - der skulle jo ikke være for let adgang hertil!

Møbler var der kun få af; en lang bænk, et hvidskuret bord og en skammel på den anden side af bordet. Desuden en lænestol ved siden af bilæggerovnen, hvor bedstefar havde sin plads.

Køkkenet var et lille rum, hvor vi kunne kigge lige op i skyerne gennem den åbne skorsten - og så noget, der skulle forestille et muret komfur med jern-trefod, hvorpå gryden blev sat, når der skulle laves mad.

Tit var skorstenen fyldt med fårelår og pølser til røgning. Det var for de store gårde rundt omkring. Jeg husker tydeligt, når konerne kom for at se efter, om deres sul snart var færdig til at blive taget ned. Konerne skar lidt af og smagte på det.

Over hele huset var der kun kalkede vægge, gardiner fandtes ikke. Vinduerne var ganske små.

Der var noget, vi kaldte bryggers, men det gik ud i et med laden. I et hjørne af laden var der slået brædder op - det lignede nu mest en stor kasse. Det var kostalden, og vi havde dengang en ko.

Herfra stammer mine allerførste erindringer. Jeg var godt 3 år, og jeg husker så tydeligt, at jeg fulgtes med bedstefar ved hånden tværs

over kæret, når vi skulle have koen hen på græs. Det var langt at gå for sådan en lille pige.

Det var mine bedsteforældre, der dengang ejede huset. Senere købte mine forældre det. Mor var eneste barn der i hjemmet. Det var nok skik og brug dengang, at børnene tog sig af forældrene, når de blev gamle.

Jeg kan huske, da bedstefar døde, dengang jeg var 4 år. Min et år yngre søster og jeg kravlede ind og satte os under bordet. Vi syntes det var forfærdeligt, at bedstefar blev taget af sengen og lagt i en stor kasse, som var sat ind i vores kammer. Tydeligt mindes jeg, da han skulle begraves. Man tog et vindue ud og et stykke af væggen for at få ham den vej ud.

Efter den tid blev det så mig, der skulle sove inde hos bedstemor. Jeg var opkaldt efter hende, og der vankede tit et stykke af den brune kandis eller en tvebak eller hvad der nu fandtes på sengehyliden. Der var her en rund pilledease, forsvarligt ombundet med sejlgarn. Jeg spurgte efter, hvad der var i den. Det kunne jeg ikke få at vide, men bedstemor sagde: den skal du have, når jeg dør!

Det fik jeg også. Dåsen indeholdt 5 enkroner af sølv!

Bedstemor lærte mig også at kende bogstaverne samt at læse og skrive. Bedstemor var streng, men også dygtig og renlig, og hun passede os børn, så længe hun kunne.

Far og mor måtte ud på arbejde. Om sommeren var der markarbejde, høstarbejde og høbjergning. Om efteråret var der kartofler, der skulle tages op. Far tjente en krone om dagen, mor 35 øre. Det var også lønnen ved at sprede møg.

Da der næsten altid var et brystbarn, måtte bedstemor gå op over marken med den lille, så den kunne få sin tørst slukket. Mor satte sig enten på et neg eller for enden af ageren, og så travede den gamle afsted igen, når det var overstået. Vi havde ikke altid barnevogn.

Om vinteren gik mor ud og hjalp, når der skulle slagtes eller bages, eller når de store julegilder skulle holdes. Far gik ud at tærse om vinteren. Jeg husker tydeligt, at bedstemor vaskede og redte os, idet hun trak en tættekam igennem håret, så det sved i hovedbunden, og derpå flettede hun håret så stramt, at det ikke er

et under, at vi ældste piger blev noget højpan-dede.

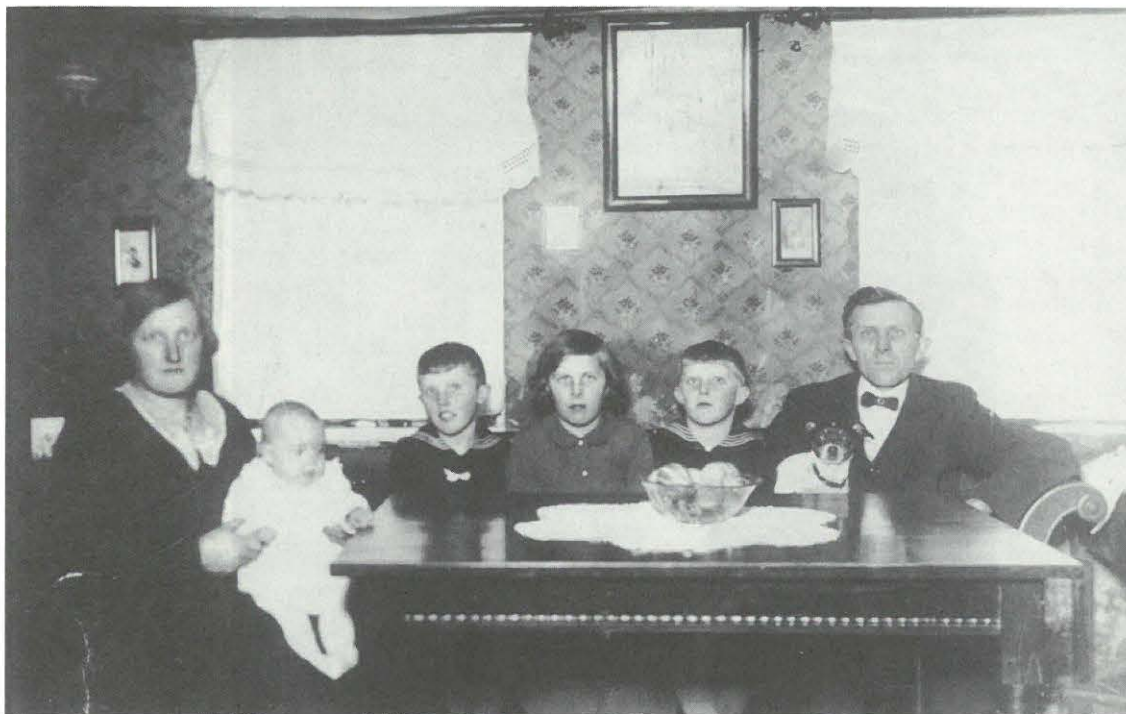
6 år gammel kom jeg i skole. Mor tog mig ved hånden, og så travede vi op over Røggel (?) og tog hen til skolen, hvor hun efterlod mig på den trekantede legeplads. Her stod jeg helt forladt, til der blev kaldt ind. Jeg husker ikke, hvilket tøj jeg havde på, men der var da et nyt fork-læde og nye træsko af dem med blankt læder på, og med ringe så tykke, for de skulle jo vare længe. På hovedet havde jeg et sort tørklæde med hvide blomster på, tørklædet var knyttet under hagen. Om sommeren blev der sat noget avis-papir ind mellem tørklædet, så det kunne stå godt ud for ansigtet – det var vel for at beskytte øjnene mod solen.

Som andre børn var jeg lidt for meddelsom de første dage. Læreren sagde, at nu var det godt, nu skulle jeg tie stille. Jeg husker en dreng, som også lige var kommet i skole. Han rejste sig og bad læreren sige til, når klokken var 12, for så skulle han hjem og spise. Det kan nok være, at de andre børn lo.

Vi søskende var meget undselige. Skulle vi gå et ærinde, gik vi næsten baglæns ind ad døren for desto hurtigere at kunne komme ud igen. Da koen på et tidspunkt var blevet solgt, måtte vi hente mælk på en af gårdene – det var dengang 10 øre pr. pot. Liter og kilo kendte vi ikke noget til. Vi havde også lang vej at gå til købmanden. Cykler fandtes ikke i hjemmet. Mor skrev en huskeseddel, der godt kunne blive skrevet om flere gange, eftersom der nu var penge nok til. Mor vidste nøjagtigt, hvad hver ting kostede, så det hele blev regnet ud, inden vi gik. Der var ikke noget til bolcher. Var der eksamen i skolen, fik vi 10 øre til at købe for. Det kunne der nu også købes ikke så lidt af den slags for, da et stort kræmmerhus kostede 2 øre.

Da jeg var omkring 7 år, fik vi lavet om og pyntet op i hjemmet. Der blev lagt trægulv, og omkring sengene blev der lavet nye rammer samt trukket forhæng. Det var flot. Gulvet blev ikke ferniseret, men der blev skuret og strøet sand på. I stuen fik vi et længere bord med tremmer til, hvor vi kunne sætte benene op, når vi sad og spiste.

Hvor var det hyggeligt, når vi i mørkningen sad omkring mor, og hun lærte os at synge.

Dette billede er fra ca. 1935, da Karen Thomsen var 35 år, gift med Andreas Thomsen og bosat i Fæggesund. Karen Thomsen sidder med Birthe på skødet. Derefter Karl (født 1926), Ingrid (født 1923), Jens Møller (født 1925) og yderst til højre Andreas Thomsen med en hund. Karen Thomsen, der ikke brugte sit mellemnavn Marie, døde 10. marts 1974. Hendes bror, Martin Pedersen, Sdr. Øsløsvej 13, oplyser, at billedet formentlig er taget i hjemmet i Fæggesund.

Mor elskede sang – og hun lærte os også at danse. Det foregik med træsko på, rundt og rundt i stuen på det sandstrøede gulv. Det skramlede sandeligt, men hvor det herligt.

Efterhånden var vi blevet en stor familie. Hver gang der var kommet et nyt medlem i familien, blev vi kaldt ind for at se det lille væsen, som jordemoderen var kommet med. Sådan blev der altid sagt, og vi kunne jo selv se jordemoderens store taske, som stod der, og som hun havde haft den lille i. Vi var glade for, at det netop var os, hun ville komme til med den lille, og nu skulle mor ligge i sengen i mange dage for at holde den lille varm. Far kunne så vaske tøj og lægge ble på den lille, og den blev så snøret fra armene til nedenunder benene, så den mest lignede en stor rullepølse.

Det var en god tid for os, når mor lå der. De forskellige koner deromkring fra kom med noget, der hed barselsmad. Det bestod mest af

sødsuppe – jeg kan endnu se den blå spand, som de kom med suppen i. Vore øjne blev næsten så store som tekopper, når vi så mor spise. Svedsker, rosiner og hel kanel. Mon der blev levnet lidt til os? Det gjorde der, vi fik hver lidt suppe med en svedske i. Svedsken blev skubbet og skubbet til sidste mundfuld, vi nænnede næsten ikke at spise den.

Ellers skete der ikke så meget der ude i kærret. Det kunne hænde, der satte vand ind omkring huset, så det næsten ikke var til at komme op til byen. Det skete mest om efteråret og vinteren. Om vinteren kunne det være morsomt, når det satte ind med frostvejr, så der blev skøjte- og kælkebane. Det kunne hænde, at børn og voksne i massevis kom og skulle prøve den dejlige isflade.

Dengang som nu glædede vi os til julen. Hvorfor ved jeg måske ikke, for der var hverken juletræ, gaver eller knas. Julestemning var

Her blev Karen Marie Thomsen født i året 1900. Huset blev bygget på så lave arealer vest for Arup Kirke, at man til tider kun havde mulighed for af nå hen til det ved at sejle. Hele huset var så lavt som den del, der ses til venstre, indtil det blev forhøjet ca. 1940. Nu er der kun ruiner tilbage, oplyser Martin Pedersen, der har udlånt billedet.

der nu aldrig mangel på. Maden var den traditionelle: hvidkål med saltet flæsk og pølse, og mor spurgte altid juleaften: Børn, har I fået alt det, I kunne spise?

Bagefter havde vi sommetider en gren fra haven bundet fast på ryggen af den eneste stol vi havde, og grenen blev pyntet med små kurve, som vi havde flettet af cikoriepapir og hvidt papir. Derpå sang vi den ene julesalme efter den anden, til huset var ved at ryste. Vi børn måtte være længe oppe sådan en aften, og nu kom endelig det store øjeblik, da vi skulle have kaffe. Mor kom med den store julekage, hvor der blev skåret et stort stykke af til hver. Børnene skulle nu se efter, hvis der var størst, og hvem der havde fået flest rosiner. Rosinerne blev pillet ud og gemt til sidste bid.

Juledag fik vi gerne det, der var tilovers fra juleaftensmaden, og så var julen forbi for denne gang.

Vitaminer og den slags hørte man aldrig tale om, men sidenhen har jeg forstået, at vi fik masser af vitaminer. Hele vinteren igennem fik vi de dejligste grydefulde af sammenkogte kålrabier, gulerødder og kartofler, og en gang imellem blev der serveret hvidkålssuppe. Hvad suppen blev kogt på, aner jeg ikke, men engang, da vi kom hjem fra skole, og der blev sat hvidkålssuppe på bordet, svarede mor på vort spørgsmål, at suppen var kogt på katten! Skyndsomt lagde vi skeerne fra os, indtil vi havde fundet mis i god behold. Mor havde kommet lidt margarine i kålen, og det gav fedttringlerne i suppen.

Om sommeren kom far til at fiske, og da stod middagen altid på fisk. Jeg kan huske, hvor træt far var, når han kom hjem om morgenen efter en nats fiskeri. Motor var der jo ikke, kun sejl- og robåd. Fars hænder blev så tykke, og så blev de smurt med skorpionolie, og far fik et par dråber indenbords, så dårligdommen ikke skulle gå i kroppen. Det var nok et gammelt hjemmeråd.

Mors byture bestod i en lille tur ned til fjorden, hvor far om sommeren sad og bødede våddet. Så tog mor sit rene forklæde på og strikketøjet i hånden. Jeg har aldrig set mor om sommeren gå nogle steder, uden hun gik og strikkede. Der var mange, der skulle have

strømper, og vi gik altid med hjemmelavede. Jeg har aldrig set nogen, der strikkede så hurtigt som mor. Om vinteraftenerne kunne hun let klippe fødderne af vore strømper, og så var de fornyede om morgenen. Mor kunne let læse højt af en bog og strikke samtidig.

Når børnene var lagt i seng om aftenen, kunne far og mor skiftes til at læse højt for hinanden. Som den ældste skulle jeg sidde og passe den lille i vuggen. En gang imellem hændte det, at nogle af naboerne kom, og så blev der spillet kort – uden penge. De, der vandt, fik en skorsten tegnet på papiret. Det skrev man så op. Hvad spillet hed, ved jeg ikke, men som de da morede sig, og så fik de kaffe, enten med en toøres kringle eller en fem-øres kage samt en knaldsukker til.

Far og mor var altid i strålende humør. En kone har fortalt mig, at når humøret hos dem ikke var så godt, måtte de en tur i kærret og besøge far og mor, så havde man fundet styrke igen til en tid!

Husdyr fik vi igen, efter en tid ikke at have haft nogen. Tre geder havde vi på én gang og dertil får. Der var jord til huset. Jeg husker, mor rendte oppe om natten og så til dyrene, når der ventedes små lam – det var ingen ligegyldig sag! Lammene kunne koste penge!

Det var ikke sjovt, når lammene skulle sælges – så skulle far gerne til Fæggesund Torv, og vi børn skulle skiftes til at følge med derned og jage på lammene. Sikken en brægen, der var, når vi trak hjem med fårene, og de små lam ikke kom med. Det var tit morsingboere, der købte dem, og så blev lammene sejlet over med færgen. Lammene var urolige, og vi var grædefærdige, men anderledes kunne det jo ikke blive.

Høns havde vi også, og en tid havde vi bier. Det var spændende, når der blev taget honning fra. Så kunne det nok være, at der vankede honningmadder, og tit skete det, at en lille finger blev dyppet i krukken. Det smagte sødt og dejligt, men bierne kunne godt blive slemme. Om sommeren kunne de sværme og var tit farlige. Engang var jeg gået et ærinde for mor til købmanden, men bierne var blevet helt tossede og overfaldt alt, der var i deres nærhed. Far kom imod mig med en spand over sit hoved,

mens han slog om sig. Han kom med et tæppe, jeg kunne få viklet om mit hoved. Bierne havde ødelagt de to gæs, vi havde, så vi måtte have dem aflivet. Men alt det gik over, og vi kunne igen gå ugenert.

Engang fik vi en lille gris foræret, en, som ejeren ikke mente ville kunne blive til noget sammen med de andre grise. Grisen blev lagt i en kasse ved kakkelovnen, og mor gav den mad med en theske. Senere kunne den så drikke af en underkop eller skål, og det varede ikke længe, inden vi ikke kunne holde den i kassen. Så den blev anbragt i et hjørne i køkkenet, hvor den blev, til den kunne tåle at komme i stalden. De talte om, at den kom til at veje 16 lispund – det blev altså en ordentlig basse, der kunne komme i saltkaret, og det var en god hjælp i husholdningen.

Sommetider slagtede vi et af de små gedelam. Det var vi ikke så glade for. Dem kunne vi ikke så godt lide at spise. Mælken fra gederne har jeg heller aldrig været glad for, men den var meget sund for børn, blev der sagt.

Hvor ville jeg gerne, om jeg kunne have husket hele min barndom og nedskrevet den, men det kan kun blive til små pluk. Dog indholdsrigt, fordi der er sket så store forandringer på alting i den tid, jeg husker.

P.S. Axel Ansø tilføjer:

I februar 1994 blev jeg præsenteret for disse erindringer, som jeg fandt særdeles fremragende og rørende. Det var fra nedskriverens søn, Carl Thomsen, Vesløs. Der var også nedskrevet nogle vers, som sikkert havde været meget brugt i hjemmet i Arup Kær. Jeg vidste, at min gode ven og nabo, Martin »Kalvhauge« Pedersen, Øsløs, var i familie med Carl Thomsen.

– Kan du hjælpe med at finde ud af, hvem Karen Thomsens forældre var, spurgte jeg.

– Måske, måske, svarede Martin med et glimt i øjet. Se, Karens forældre var også mine forældre!

Karens forældre var:

Birthe og Jens Pedersen. De fik 12 børn, der alle blev født i Arup Kær.

Karen Marie	født 9.6.1900
Johanne Petrea	født 28.8.1901
Nikoline Kirstine	født 29.4.1903
Ane Margrete	født 11.5.1905
Vilhelm	født 7.10.1906
Louise Kristine	født 9.12.1907
Johannes	født 30.5.1909
Otto Kristian	født 2.5.1911
Anton	født 12.9.1912
Karoline	født 7.12.1915
Martin	født 17.1.1919
Edel Marie	født 2.8.1922

Min jul i 30'ernes Thisted

Af Arne Ringgaard Pedersen, Rødovre

Da jeg var barn, var det enten sommer eller vinter – sådan husker jeg det. Og på min nethinde vil altid stå to billeder, som understreger mine meget forenklede erindringer om de fire årstider i min barndoms by – Thisted.

Det første billede er en varm sommerdag under Simons Bakker. Det herlige badeliv optager os så meget, at et optrækkende uvejr erkendes for sent. Inden vi – på vild flugt ind mod byen – er nået til stadion, pisker regnen ned under et voldsomt lyn- og tordenvejr.

Det andet billede knytter sig til Store Torv, som krydses juleaften ved 9-tiden. Vinden bider, sneen knirker under fodsålerne, og juletræet står ensomt og forladt foran rådhuset.

Det første billede vil mange ældre Thistedborgere nikke genkendende til. Det andet vil jeg tro, at jeg står ret ene med.

Det kræver en forklaring.

Jeg er født på Nytorv, men mine forældre flyttede ret hurtigt til Kongensgade, hvor vi boede indtil 1929. Fra dette år og frem til mine morforældres død i 1938, drejer min familie om 3 akser:

Margrethevej 33, hvor jeg boede sammen med min far og mor, typograf Henry E. Pedersen og Helga, f. Christensen.

Vestergade 56, hvor min morfar og mormor, snedkermester O.P. Christensen og Sine, boede.

Toldbodgade 9, nu en del af J. P. Jacobsens Plads. Her boede min farfar og farmor, skræddermester A. C. Pedersen med sin Marie.

Allerede i september begyndte vores jul så småt at tage fart. På det tidspunkt bestemte min mormor nemlig, hvilke håndarbejder der skulle sættes i gang til julen – af hende selv og de fire døtre, – navnlig med henblik på julepakken til U.S.A., hvor en søn med familie boede.

En »stående ordre« fra min onkel i »Staterne« var et par hækledede sutsko med filtsåler. Det nye par ville netop nå frem til afløsning af et nu opslidt par fra sidste jul. Pakken skulle – for at nå rettidig frem til 76 Jackson Ave i Schenectady i staten New York – sendes i begyndelsen af november, og det blev den.

Når vi stadig holder os til Vestergade 56, så viser efterladte breve, at min mormor – når julen rykkede nærmere – med stor virtuositet uddelegerede, hvad der skulle gives af gaver – af hvem og til hvem. Morsomt er det nu 60 år efter at se, hvorledes mine mostre fik pålæg om, hvad jeg skulle have af dem i julegave. Og i Toldbodgade knitrede min bedstemoders strik-kepinde mere og mere livligt, efterhånden som vi nærmere os jul.

Omkring månedsskiftet til december begynder julen for alvor at præge hverdagen.

Guirlanderne med lys og stjerner bliver

Billedet af Store Torv med juletræ og Frelsens Hærs gryde står tydeligt i min erindring. Brinksmanns ejendom til venstre blev revet ned i 1936. Foto: Aage Pedersen.

hængt op i hovedgaderne, Laurits Kamp får støvet det nikkende lam af og sat i vinduet nærmest Arbejderforeningen – og i skolen holder julen sit indtog. Vores klasselærerinde, Gerda Nørby, tegner – med det spændende farvekridt – en lang grangren langs hele tavlens øverste kant. Her skal efterhånden sættes lys på, og det får vi efter tur lov til at tegne – et lys om dagen.

Forberedelsen af julen var først og fremmest kvindernes »problem«. Min farfar i Toldbodgade havde faktisk i forbindelse med julen kun 2 opgaver – nemlig at sidde i sofaen juleaften og modtage gaver – og så første juledag at klage over, at han nu igen ikke havde kunnet tåle rødkålen.

Så var min morfar dog mere aktiv. Når der kom meddelelse om, at julepakken fra U.S.A. lå til afhentning, drog han – sammen med mig – til Toldboden på havnen. Når toldpaksarbejder Andersen fra Kapelstensvej 10 i vort påsyn havde åbnet pakken og konstateret, at

der ikke var noget af fortolde, kunne vi i triumf bringe pakken i sikker havn i Vestergade.

Det næste min morfar foretog sig med henblik på julen var – iført sin krumme snadde – ad bagudgangen i Vesterstræde at liste over til redaktør Brunsgaard og aflevere en pæn skilling til Socialdemokratens juleindsamling.

Og endelig var det ham, som stod for juletræet – og det var en sag. Vel indkøbt gik han på sit værksted og tog træet nærmere i øjesyn. Så blev grene fjernet, huller boret og grenene genplaceret på de dekorativt rigtige steder. En metode, som den dag i dag anvendes, når det store juletræ skal tage sig ud på Rådhuspladsen i København, anvendte min morfar i 30'erne, og vi fandt altid hans juletræ særdeles velproportioneret.

Nået så langt var julen nært forestående – og begivenhederne tog fart.

I alle mine tre »hjem« bages nu småkager på livet løs. Vanillekranse, jødekager, krumkager, finskbrød og pleskner fyldes i store og små dås-

er. Mormors klejner indtog altid førstepladsen. Opskriften – et afholdshjem værdig – holder vi os stadig til. Her er den;

3 æg, 190 gr. melis, 250 gr. smør, 625 gr. mel, en strøget theskefuld hjortetaksalt, lidt rom, en spiseskefuld fløde, karde-momme.

På Margrethevej klippes julepynt, mens der lyt-tes til de københavnske avisers julekoncerter i det forholdsvise nye fænomen – radioen. Selv for en dreng var Politikens koncert med redak-tør Anker Kirkebys juletale altid højdepunktet.

Til Toldbodgade ankommer gåsen – i slagtet tilstand sendt fra min faster i Roskilde. Den blev større og større for hvert år.

Og vi når til den sidste skoledag inden højtiden. Alle vandrer ad Skolegade med grangren, lys – og lidt knas. Der er lagt op til klassehygge et par timer med Gerda Nørby, inden alle klas-ser mødes i gymnastiksalen ved det store juletræ. Store drenge med svaber (jeg kan endnu fornemme den sure lugt) på bambusstænger og gulvspand, varme til det ulidelige, julesange – og julehistorien fortalt af overlærer Larsen eller viceinspektør Bangsgaard.

Lillejuleaften lyttes atter til radioen. Reportage fra Kvæsthusbroen i København, hvorfra DFDS afsender sine både med forventningsfulde jyder, som skal hjem til jul i hovedlandet. Med Aalborgbåden har vi faster – som mor og jeg næste formiddag (juleaftensdag) hilser velkommen ved Hotel Aalborg, rutebilens første stoppested i Thisted. Far er stadig på sit arbejde, hvor han er med til at gøre Thisted Amts Tidendes julenummer færdig.

Nu var den egentlige jul begyndt. Faster og jeg går i Toldbodgade, hvor eftermiddagen slæber sig af sted med, at vi to pynter juletræet – med det nyeste julepynt hjembragt fra hovedstaden. Præcis kl. 18 står gåsen på bordet. Med mine forældre – fortravlede ankommet fra Margrethevej – bliver vi med værtsparret (bedstefar og bedstemor) 6 ved det dejlige julebord – de samme 6 op igennem 30'erne.

Efter det dejlige julemåltid følger opvask, dans om juletræet og uddeling af gaver – bl.a. spændende postpakker fra familien i hovedstaden. Ja, meget skal nås – og på kort tid, for den

lille familie fra Margrethevej er ventet hos mine morforældre i Vestergade senest kl. 21.

Vandringen fra Toldbodgade til Vestergade 56 (et år med alle julegaverne pakket i en zinkbalje, som i sig selv var en julegave til min mor) sker gennem mennesketomme gader, præget af den »hvide jul«, som altid var en del af min barndoms jul. Stilheden understreges af den knirkende sne, blæstens rusk i forretningernes skilte og den svage julesang fra stueejlighederne på vor vej. Her er det, billedet af Store Torv – med juletræ og Frelsens Hærs gryde som eneste tilbageblevne på scenen – står tydeligt i min erindring. Helt tilbage til før 1936, da Brinkmanns ejendom stadig afgrænsede torvet mod syd.

Utålmodige mostre venter på at komme i gang med dansen om min morfars harmoniske juletræ. Også her er personkredsen konstant – dog med et væsentligt og dejligt supplement i 1935, nemlig hele den amerikanske del af familien fra Schenectady. Påny regner gaverne ned over mig. Det bliver midnat, før vi får rejst os fra kaffebordet for at sætte kursen mod Margrethevej. Det var en træt, men glad dreng, som fandt sin seng på den anden side midnat.

Men dermed var min jul ikke forbi. Meget forestod endnu og også det lå i temmelig faste rammer.

1. juledag var vi påny ventet i Toldbodgade kl. 12 – og med et fast punkt på menuen, nemlig flæskekarbonader med stuede ærter og gulerødder. Det blev nok til en rask tur med frisk luft inden vi om aftenen lagde an til kold julemad hjemme hos os selv på Margrethevej. Hvor jeg dog husker min mors »flæsk i luge«.

2. juledag stod i julefrokostens tegn hos mine morforældre i Vestergade, hvor de en af de følgende dage også bød på kråsesuppe. En herlig spise, som jeg desværre ikke har stiftet bekendtskab med siden.

En af dagene mellem jul og nytår fulgte jeg med morfar og mormor til Håndværkerforeningens store juletræsfest på Hotel Aalborg. Ud over godteposen husker jeg bedst vi børns vilde løbeture oppe på den lange garderobegang.

Nytårsaften – som vi altid fejrede i Vestergade 56 – var den officielle afslutning på en altid dejlig jul. Den aften havde min morfar skiftet

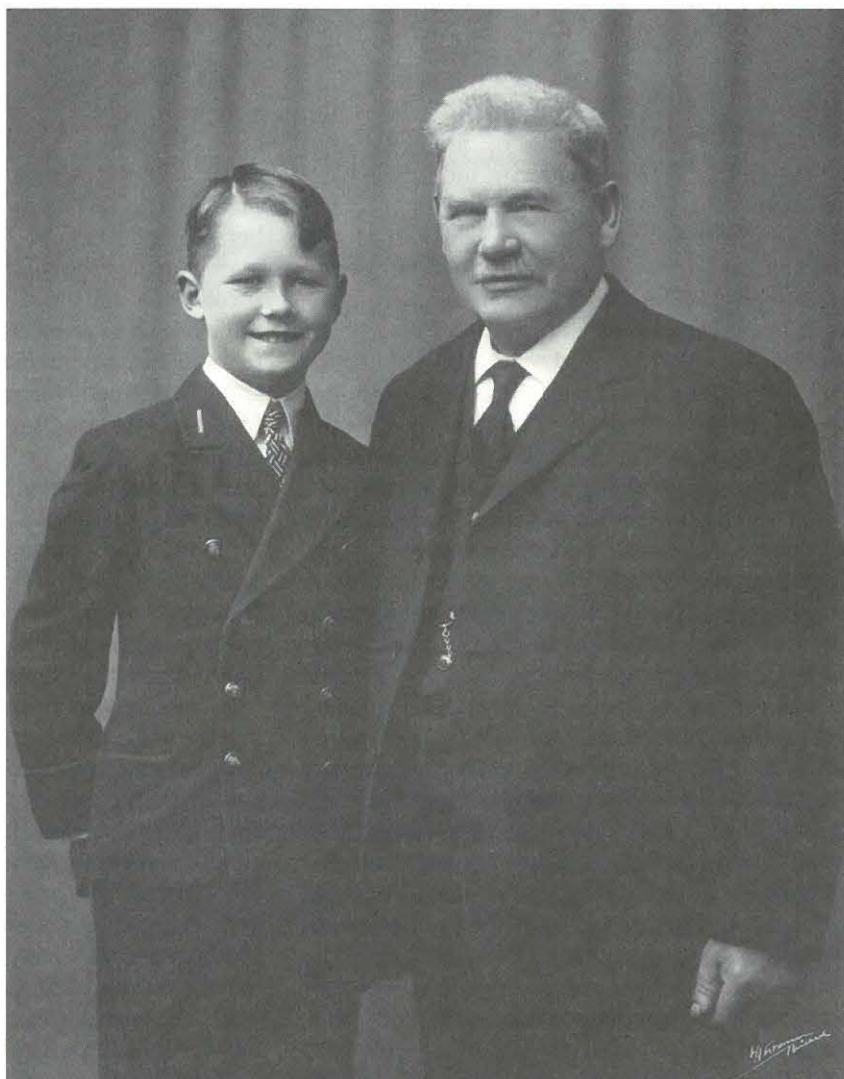
piben ud med en cigar – det var bekvemt, når han og jeg skulle ud på gaden og blande os i det nye års komme med det fyrværkeri, som jeg tidligere på årets sidste dag sammen med min far havde indkøbt nede hos cigarhandler Carsten Mikkelsen.

Alle »medspillere« i min barndoms jul er nu døde. Tilbage har jeg dejlige minder – samt

mine gaver til morfar i 1936 (en svanekniv) og i 1937 (bogen om Stauning: Fra Bydreng til Statsminister) og så opskriften til mormors klejner.

Og der sendes stadig julehilsen til 76 Jackson Ave Schenectady.

I pagt med tiden blev drengenes matrostøj i 30'erne afløst af flyveuniformer. Min mormor havde – straks da denne nyskabelse kom på markedet – besluttet, at jeg skulle have en sådan habit. Hun aftalte med 1. manden i Engelsk Beklædnings Magasin, Clemmensen, at hun kunne sende mig ned i forretningen, angiveligt for at en dreng i Østerild på min størrelse skulle overraskes til jul. Jeg anede ikke uråd. Først da jeg juleaften pakkede flyveuniformen ud, gik sagens rette sammenhæng op for mig. Jeg var det år særlig flot ved håndværkerforeningens juletræ, og en søndag formiddag midt i januar, fik mormor lokket min morfar i stadstøjet, så hun kunne drage med os ned i Storegade til fotograf Gram for at få os forevigt. Resultatet ses her.

Hvorfor er kærligheden en så sammensat størrelse?

Jens Jørgen Bangsgaard skildrer forfatteren, præsten, TV-manden og mennesket Jørgen Thorgaard.

Georg Brandes skrev engang om H. C. Andersen, at der skal mod til at have talent. Der skal sandt for dyden også mod til at ville være ærlig. Jørgen Thorgaard havde talent, og han havde både mod og vilje til at ville være ærlig.

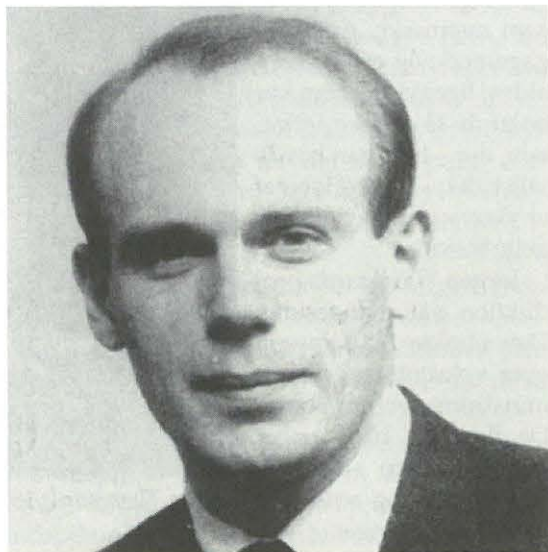
Den 29. oktober var det 2 år siden, Jørgen Thorgaard holdt op med at underholde os andre. Ikke underholde i banal forstand, men underholde engagerende. Enten gennem sine romaner eller som TV-mand, men fremfor alt aldrig ligegyldigt.

Jørgen Thorgaard var i slægt med de ypperste i dansk fortællerkunst: Blicher og Blixen. Disse var så igen beslægtede med Holbergs KOMEDIER og de orientalske historiefortællere, som vi kender dem fra »1001-nat«.

Netop fordi det aldrig var ligegyldigt, det de fortalte.

Jørgen Thorgaard lod sig ikke »sætte i bås«. Han havde sin egen genre. Som Martin A. Hansen i LØGNEREN. Jørgen Thorgaard havde nok idealer, forbilleder, men ikke idoler. Idoler kræver nemlig en grænseløs efterligning. Jørgen Thorgaard var altid sig selv. Ikke nødvendigvis ens, men i ordets mest positive betydning en original personlighed.

Han tog sig elskværdigt-ironisk af en lille, sjællandsk by i sin første roman. Det samme gjorde han i Døden kom-bøgerne. Forfatter-kol-

Jens Jørgen Bangsgaard, født den 22. marts 1942, søn af afdøde gårdejer Niels Holm Bangsgaard, Refs ved Hurup. Studerende ved Landbohøjskolen 1964 til 1966. I 1969 ansat som lærer ved Osted fri- & efterskole. HF i Roskilde 1977. Historie- og arkæologistudier ved Københavns Universitet 1977 til 1984.

Større arbejder:

Sjørring Sø – sagn og virkelighed.

Enevældens afskaffelse & Martsdagene 1848.

Forhistoriske spor i Sydthy.

Lejre – et nationalt klenodie.

Studier i danske forfatterskaber og anmeldelser, kronikker og faglige/pædagogiske artikler.

legaen Vagn Lundbye udtalte i en TV-udsendelse 4. august 1992:

Hvis vi mister anderledesheden omkring os, begynder vi at opføre os idiotiske.

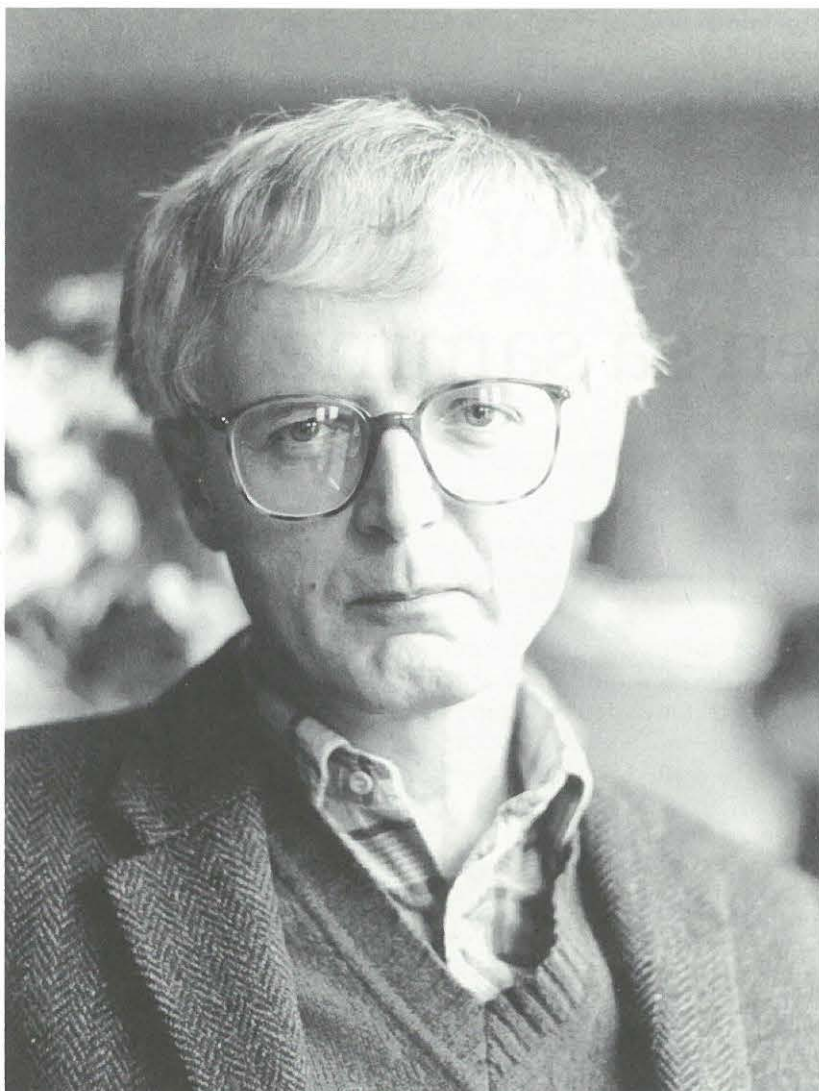
Som Jørgen Thorgaard ikke lader sig placere i en bekvem bås, er det ikke fair at sætte etiketter på hans skønlitterære produktion. Det er dog muligt at ane elementer af slægtsromaner, agentromaner og kriminalromaner.

Jørgen Thorgaard var uhyre flittig som radio-/TV-mand, som forfatter, som menneske. Altid engagerende og engageret – aldrig ligegyldig. Han var en af de få danske forfattere, der – hvis han havde villet det – kunne leve af at skrive romaner, at fortælle historier.

Jørgen Thorgaards produktion var mangesidig. Den strakte fra skuespil over voksenbøger til kriminalromaner for børn. De fleste af hans bøger var endvidere »oversat« til lydbøger og renlivede videoindspilninger.

Ved mit første møde med Jørgen Thorgaard, var han i rollen som præst i Osted Valgmenighed. En af de første søndage efter, at jeg var flyttet til Osted (1969), kom undervisningsinspektør Jørgen Olsen – den daværende formand for Osted Valgmenighed – og sagde, at jeg burde komme med i kirke og høre Thorgaard prædike. Det var noget helt specielt, at der i en dansk landsbykirke kunne høres en prædiken af dén karat.

Hans prædikener var ikke »blot« teologiske udlægninger, men levende og vedkommende

Jørgen Thorgaard, 1939-1992.

forkyndelser, der havde noget at sige kirkegængerer, så han/hun gik derfra med en forståelse og indsigt i menneskers levevilkår, man bestemt ikke havde blot en time tidligere.

Jørgen Thorgaard blev født den 12. marts 1939, og da han var 6-7 år, flyttede han og familien til Smerup på Thyholm. Hele sin drenge- og ungdomstid følte han sig knyttet til den egn.

Han blev i 1958 student fra Vestjysk Gymnasium i Tarm. Nogle år tidligere havde denne velbegavede dreng fra det meget fattige barndomshjem afsluttet sin skolegang fra Hvidbjerg

Kost- & Realskole, hvor ældre lærere stadig husker ham.

Seks år senere (1964) blev han cand. teol. fra Århus Universitet. Efter de afsluttede studier giftede han sig med indretningsarkitekt Karen Brings Nielsen (f. 16/1 1945). Vielsesdato: 26/6 1964.

Ikke mange danskere har i deres skoletid eller i deres såkaldte fritid kunnet undgå at komme til at kende Jørgen Thorgaards litterære- og TV-virksomhed: Med børnekrimier, ungdomslitteratur, romaner og et skuespil har det ikke været til at komme udenom.

Hertil kommer så alt det løse, f.eks. debatindlæg i dagspressen, i fagblade, i småskrifter og Jørgen Thorgaards holdningsbearbejdende produktion + arbejde i de elektroniske medier.

Siden foråret 1965 var han præst ved Osted Valgmenighed til 1979. Karen og Jørgen Thorgaard og den gennemsnitlige og lidt blodfattige forårssol ankom alle tre til Midtjylland en tidlig forårsdag, den 3. april det år. Karen Thorgaard blev iøvrigt ved den lejlighed landets yngste præstekone.

Han blev lic. teol. 1971 på en religionssociologisk afhandling. En ansættelse fulgte på Københavns Universitet 1965-1969 som amanuensis. Jørgen Thorgaard var derefter på Danmarks Radio. Først som programsekretær med kirkestof som speciale. Senere som leder af radioens kulturredaktion.

1972 blev han udnævnt til programredaktør i ledelsen af kultur- og aktualitetsafdelingen. Var forfatter af flere videnskabelige afhandlinger om religion og samfund. Medlem af bestyrelsen for Københavns Dag- og Aftenseminarium og i repræsentantskabet for Kofoeds Skole.

Jævnligt skrev han kommenterende artikler i bl.a. Weekendavisen, de tre Stiftstidender, Jyllands-Posten m.fl..

Politik og samfundsforhold havde ikke blot Jørgen Thorgaards store interesse. Han havde også lyst til selv at blande sig i snakken på Christiansborg. Han var folketingskandidat, opstillet for Det radikale Venstre i Fredensborgkredsen ved valget i januar 1975. Kun ganske få stemmer hindrede ham i at blive valgt.

Den litterære løbebane, der herefter tog en flyvende start, virkeliggjorde tanken om at

blande sig i den politiske debat på en anden måde. Jørgen Thorgaards romaner indeholder debat af samfundets måde at organisere sig på og menneskelige konflikter. Fremfor alt samfundenes måde at behandle mennesker på, og menneskers måde at behandle hinanden på. Han var – igen i ordets bedste forstand – en humanist.

Forfatteren Jette Kærboe (museumsinspektør ved Kastrupsgaard-samlingerne) udtalte i forbindelse med udgivelsen af sin slægtsroman ALBERTINES FORTÆLLINGER i vinteren 1992-1993:

Fiktion er jo, når alt kommer til alt, blot letsindig omgang med virkeligheden, og . . . Det med at skrive er i høj grad et spørgsmål om at komme i kontakt med andre lag i sig selv. Og det er en meget værdifuld oplevelse.

Som skønlitterær romanforfatter var Jørgen Thorgaards produktion imponerende: 26 romaner på 16 år inkluderet de 3, der ved hans død lå klar til udgivelse. At skrive disse bøger har krævet en kolossal arbejdsindsats.

Der har ganske enkelt ikke været tid til skriveblokeringer: angst for det hvide papir eller for den blanke skærm. Især når man betænker, at han samtidig var særdeles produktiv på TV-siden.

Samtidig med »forfatteriet« var Jørgen Thorgaard TV-mand, bl.a. udsendelsesrækken »Mellem mennesker« (som han lavede sammen med Babara Gram), »Eksistens« og »Bøger« for nu at nævne dem, alle husker.

Store dele af Jørgen Thorgaards skønlitterære produktion er »oversat« i form af lydbøger på kassettebånd til synshandicappede og videoindspilninger til glæde for hørehæmmede.

Den store produktion og spændvidden, mange-sidigheden i den, er vel et klart bevis på Jørgen Thorgaards format. Ikke blot som medlemmand, men også som menneske.

Lokalhistoriske og slægtshistoriske betragtninger har han også været leveringsdygtig i. Langt de fleste af sine aktive år boede han på Roskilde-egnen og i Roskilde by. De sidste henved 20 år i Himmelev.

Nogle af hans bøger blev solgt i op til 50.000 eksemplarer, – virkelig en præstation i et så lille sprogområde som det danske.

Jørgen Thorgaard skrev 26 romaner på 16 år

- Er der andre bud, Gyldendal 1976
Familien, Lindhardt & Ringhof 1978
Stenkælderen, Lindhardt & Ringhof 1979
Udsat, Lindhardt & Ringhof 1980
Indlagt, Lindhardt & Ringhof 1981
Kandidaterne, Lindhardt & Ringhof 1982
Adams børn, Lindhardt & Ringhof 1983
Klassen, Lindhardt & Ringhof 1984
Kollegiet, Lindhardt & Ringhof 1985
Kolonien, Lindhardt & Ringhof 1986
Krigen, Lindhardt & Ringhof 1987
Skyggen af en spion, Lindhardt & Ringhof 1988
Byttet, Lindhardt & Ringhof 1989
Posten, Centrum 1990
Jane og Rikard på barnerov, børnekrimi, Centrum, 1981
Fang tyven, børnekrimi, Centrum 1981
Frelse, skuespil, 1986
Døden kom til advent, Centrum 1990
Bedraget, Centrum 1991
Døden kom til jul, Centrum 1991
Flugten til Amerika, børneroman, Centrum 1992
Døden kom til nytår, Centrum 1992

Ved sin død havde Jørgen Thorgaard yderligere tre romaner klar til udgivelse:

En god dag, Centrum 1993

Døden kom til helligtrekonger, Centrum 1993

Disse to var læst og godkendt af forlaget.

Andre dage (fortsættelse af En god dag) udgivet i 1994 af forlaget Centrum.

Kendt af knap så stort et publikum var »småskrifterne«, som Jørgen Thorgaard var med til at redigere, og i de fleste tilfælde også ydede bidrag til:

MEDIER OG PÅVIRKNING af valgmenighedspræst Jørgen Thorgaard. ET SAMFUND I ÆNDRING – Hvem påvirker hvem – L. O. K. studiebøgerne 1973 (Landbrugets oplysnings- og konferencevirksomhed).

HALVFJERDSERNES FOLKELIGHED redigeret af Jørgen Thorgaard. En antologi om den folkelige traditions muligheder i nutidens Danmark, udgivet af De danske Gymnastik- og Ungdomsforeninger 1974.

Indledende bidrag i ovenfor nævnte tekstsamling v. valgmenighedspræst, programredaktør v. Danmarks Radio Jørgen Thorgaard: DANSK FOLKELIGHED I 70'ERNE.

Osted Valgmenighed, hæfte med introduktion til, redigeret af Bodil Due & Ejvind Oxe. OM VALGMENIGHEDEN af Jørgen Thorgaard. Udgivet af Osted Valgmenighed 1991.

I Osted fri- og efterskoles årsskrift 1980: TYVEN, DER SELV TILKALDTE POLITIET af Jørgen Thorgaard. Første kapitel i seriens bind 2. En række kriminalromaner for 9-16 årige af Jørgen Thorgaard. Udgivelse af forlaget Lindhardt & Ringhof 1981.

FORMIDLER OG VIRKELIGGØRER – Bidrag til en profil af forhenværende undervisningsminister Jørgen Jørgensen. Redigeret af Jørgen Thorgaard. I anledning af afsløringen af mindstenen ved Osted fri- & efterskole den 28. august 1977. Udgivet i Osted 1977.

I ovenfor nævnte skrift: BEGRAVELSES-PRÆDIKEN af Jørgen Thorgaard den 19. december 1974. Osted 1977.

Mennesker og Menighed – en bog om Osted Valgmenighed. Redigeret af Erik Aalbæk Jensen, Jørgen Olsen, Niels Pedersen og Jørgen Thorgaard. Udgivet af Osted Valgmenighed 1974.

I ovenfor nævnte skrift: FEM BESKRIVELSER OG SYNSPUNKTER ved Jørgen Thorgaard og SEKS BLADE AF EN VALGMENIGHEDSPRÆST'S DAGBOG 1965-1974 af Jørgen Thorgaard.

For kunstnere, der giver os lidt af deres egen person, som udleverer lidt af sig selv, først og

fremmest forfattere og skuespillere, hver gang de giver sig i kast med en produktion, kan kritikken i anmeldelserne synes næsten organisk. Vel kan man et langt stykke af vejen overbevise sig selv om, at meget ofte kan man lære af de passager, anmelderne ikke bryder sig om. Sene-re, når man er ude over begynderstadiet, kan det være svært ikke at tage sig kritikken meget nær. Det gør vel egentlig de fleste skønlitterære forfattere her i landet. Enkelte danske skribenter har dog et lidt afslappet forhold til det, at blive anmeldt:

HERMAN BANG: *Den allerstørste Egenskab for en Kritiker er hverken Talent eller Aand; det er Jævnhed i Humør.* ROBERT STORM PETERSEN: *Kritiken er kunstens svigermor. Og en enkelt graffiti-kunstner: Berettiget kritik frabedes! Lad os tage en udlænding med:* ANTON TJEKOV: *Kritik er som spyfluer, der forstyrrer en hest under pløjning. Nogle lader sig ligefrem slå ud af en kritik, som de mener, er dybt uretfærdig.*

Sandsynligvis ville følgende citat have været Jørgen Thorgaard til opmuntring, når han havde sendt en ny bog til forlæggeren, og i den tid, der går indtil romanen ligger klar hos boghandleren; – pressen har også læst bogen, og udtaler nu sin uforbeholdne mening. Denne periode er ret ejendommelig, – en mærkværdig tomhed, for en forfatter, og kan ikke sammenlignes med noget kendt.

I et brev til Henrik Herz, den 27. december 1864: »Hvad der altid er og bliver mig en Gaade er, at der uagtet et Publikums umyndighed, uagtet Kritikens endeløse Vrøvl, dog i Stilhed (om et literært Værk) danner sig en Dom, som i det Hele taget til syvende og sidst falder nogenlunde retfærdigt ud. Fra hvem kommer da denne Dom? Der maa være en usynlig Menighed i Kunsten som i Kirken, der virker i Stilhed og retter og tvinger Dommen. Den endelige Dom hen i den rigtige retning. Dette maa da være vor Trøst«. Sluttes Johanne Louise Heiberg sidste bind af sine erindringer: ET LIV GJENOPLEVET I ERINDRINGEN I-IV.

I efteråret 1993 udsendte forlaget GYLDENDAL en novellesamling af Klaus Rifbjerg: VI BLIR JO ÆLDRE. På side 91-100 findes en fortælling: Den søde tid. I denne novelle på bogens side 94: Elsa Gress og Ole Sarvig. De er

begge glemte nu . . . »Det var som om de aldrig havde eksisteret. Og de var endda begge blevet begravet fra Holmens Kirke med klokkeklemten og korsang. Kgl. Opera og viftepalmes. Det var næsten som med TV-stjernen ... hvad var det nu han hed . . . ? Ivan havde glemt det lige i øjeblikket . . . en betydelig kulturpersonlighed, som tusinder havde fulgt til graven fra Roskilde Domkirke. Glemte. Det var ikke til at bære.

Var det mon denne bog, forlaget havde færdig til udsendelse, men havde holdt tilbage, da Jørgen Thorgaard døde?

Forlaget GYLDENDAL oplyser, at den bog af Klaus Ribbjerg, som forlaget holdt tilbage nogle dage p.g.a. Jørgen Thorgaards død. er KARAKTERBOGEN – *Et virrehoveds bekendelser*.

Dagbladsartikler har kommenteret Jørgen Thorgaard og hans arbejder. Her skal blot nævnes to eksempler: Dagbladet POLITIKEN 24. august 1980: *En hævner fra Thy kvitterer*. Af Hasse Havgaard.

Jyllands-Posten 5. juli 1981: *»Jeg er fascineret af det ondes magt«*. Interview ved Annelise Vestergaard.

Som afslutning på disse linier har jeg valgt at bruge Jørgen Thorgaards egen, lette omskrivning af Grundtvigs ord:

– *Et beskedent og arbejdsomt; men jævnt og muntert, særdeles virksomt liv på denne jord!*

Jørgen Thorgaard ophørte med at skrive 29. oktober 1992.

KILDER:

Tidl. valgmenighedspræst Bodil Due, brev af 1. oktober 1993.

Osted Bibliotek, den 27. september 1993.

Karen Thorgaard i brev af 17. oktober 1993.

Karen Thorgaard i brev af 10. januar 1994.

Roskilde Bibliotek, den 14. oktober 1993. Kraks Blå Bog, 1992 side 1181.

Forlaget Centrum, brev af 10. februar 1994.

Forlaget Gyldendal, brev af 28. februar 1994.

Forlaget Lindhardt & Ringhof, brev af 2. marts 1994.

Brev fra Egnshistorisk Forening for Sydthy af 27. april 1994.

Brev fra Egnshistorisk Forening for Sydthy af 15. maj 1994.

Brev fra Egnshistorisk Forening for Thyholm af 1. juni 1994.

Mads Peters svære nat

Af forfatteren til »Verdenskrigen i Lyngby«, Knud M. Nielsen.

Mads Peter kom vrissen ud af stalddøren, som han huggede i efter sig med et brag. Nå, nu måtte han jo så til det, det gik ikke an at vente længere.

Han skrædede over gårdspladsen og styrede hen mod stuehusets dør. Han ænsede ikke den smukke solnedgang og frostkrySTALLERNES GLIMTEN I træerne, eller synet af det velholdte stuehus.

Mads Peter havde ellers sans for at nyde naturen og glædes over sin veldrevne gård, men i aften var der andre og alvorlige ting at tænke på.

Han kom ind i køkkenet til Tine, som havde sat aftensmaden på bordet. Tine var en dygtig kone, ingen tvivl om det, hun klarede alt det, som man kunne forvente af en landmandskone. Det eneste, man kunne bebrejde hende, tænkte Mads Peter, var, at hun gerne kunne prøve at spare lidt mere i den daglige husholdning. Ikke fordi hun ødslede, på ingen måde, men penge-ne groede nu en gang ikke på træerne, sukkede Mads Peter for sig selv. Gid det havde været sådan, så skulle folk bare se tilplantning her på gården. Mads Peter grinede lidt for sig selv ved tanken, men kom så til at tænke på, at der bestemt ikke var noget at grine ad, og slet ikke i aften.

»Sæt dig ned«, sagde Tine stille og medføl-

de, »Vi skal have hakkebøf til aften, skal jeg hente en øl til dig?«

»Nej du skal ikke, her er ikke råd til øl. Der kommer andre tider her på gården, kan jeg godt sige dig.«

Mads Peter satte sig arrig ned ved bordenden. »Jeg er ikke sulten« sagde han. »Jo, spis nu lidt, det bliver nok en lang nat for dig.«

Mads Peter spiste et par bøffer, men de smagte ham nu ikke rigtig. Tanken om det forestående kunne vel tage appetitten fra enhver tænkte han.

Da de havde spist, sad de begge tavse ved bordet et stykke tid, men til sidst rømmede Mads Peter sig og sagde med mørk mine »Nå, men jæn må jo te det«, og han gik med ludende skuldre ind i stuen. »Forbandede høveder« vrissede han for sig selv.

Han lukkede døren efter sig og gik lidt frem og tilbage i den store stue, men syntes så, der var for varmt derinde.

»Forbandede kvindfolk, de tænker da heller aldrig på at spare på noget som helst«, og han gik hen for at lukke for radiatoren, men opdagede så, at der ikke var åbnet for den.

Hum, nå endda mumlede han halvhøjt. Han skottede hen mod chatollet, og der lå den: SELVANGIVELSEN.

Han kunne næsten ikke bekvemme sig til at

røre ved den, men der var jo ingen vej uden om. Han tog den med hen til stuebordet og fandt gårdens regnskabsbøger frem.

Han satte sig ved bordets langside, for her skulle være plads til papirer på begge sider af ham.

Dernæst hentede han blyant og viskelæder i en skuffe, det havde han glemte. Pokkers til renneri, tænkte han arrigt.

Han åbnede for konvolutten og fiskede kopien frem. Originalen lagde han til side. Den skulle de originaler i sognerådet jo have, når den var renskrevet.

Renskrrevet ja, det var minsæl værre end at være til eksamen det her. Da kunne man idet mindste nøjes med at få dårlig karakter, hvis man kom til at skrive noget forkert, men her kostede det PENGE. Godt at de hoveder sender en kopi med, som man kan rette i, indtil det hele stemmer.

Mads Peter gik først i gang med indtægterne. Der var afregninger fra mejeriet, slagteriet og fra brugsforeningen for de leverede æg. Phu, ha, sukkede Mads Peter, bliver det virkelig til så meget. Han ville gerne have en god pris for sine produkter, naturligvis ville han det, men det løb alligevel op i store summer, sådan på et helt år, men der var jo heldigvis udgifter, der kunne trækkes fra. Mads Peter hadede alt, hvad der hed udgifter i det daglige, men sådan en aften som her kunne man i det mindste glæde sig over dem for en gangs skyld.

Gratis glæde kunne man jo ikke sige at de var, men nu kunne de i det mindste gøre gavn for en gangs skyld.

Mads Peter talte udgifterne sammen og så skrækslagen på resultatet. Hvad i alverden, blev det ikke til mere, mumlede han bestyrtet og talte efter et par gange mere, men resultatet blev det samme.

»Det går galt det her, Tine« råbte han ud i køkkenet. Tine kom bekymret ind til ham. Hun lagde trøstende arme om hans skulder idet hun sagde: »Vi har da hinanden Mads Peter, og det er det vigtigste, vi må stå sammen om det her.«

»Ja, det kan du sagtens sige, men se her: Vi har købt dobbelt så meget hønsefoder, som vi har solgt æg for. Tror du måske de hoveder i sognerådet æder den«, råbte Mads Peter vredt.

»Vi bliver nødt til at opgive noget af det vi har solgt æg for til de forbistrede turister«. Mads Peter trissede hen til chatollet og fandt en lille sort lommebog frem

»Hvor meget tror du, vi kan nøjes med at skrive på« spurgte han Tine. »Det har du mest forstand på«, svarede hun »og hønsene har da også været i fjertab, og så lægger de jo ingen æg«. Ja, de har været i fjertab, men ikke så meget, så havde fjerene ligget i driver på gårdspladsen«, rasede Mads Peter bekymret.

Han bladede lidt i den lille lommebog. »ja, der er jo også andet« råbte han, som om det var Tines skyld det hele. »Der er jo også grisene. Nu skal man vel straffes, fordi man hjælper sine medmennesker. Ja, at den torsk til murer fik en gris for at reparere skorstenen skal han nok holde mund med, og de andre vel sagtens også.«

»Jamen, hvad er du så bekymret for« spurgte Tine sagte. »Ja, der er da også ålefiskeriet i åen, og det kan vi ikke komme helt om ved, al den stund den torsk til Ole som sidder i sognerådet, som bekendt ejer den anden bred af åen lige over for os, og den gerrigmås har også en åleruse, så han ved udmærket, hvad det kan give de mørke nætter hvor ålen falder.«

»Tror du han skriver det på det hele?« spurgte Tine bekymret. »Nej vist gør han ikke, men han vil sikkert forlange, at jeg gør det, for så mange ål kan vi jo ikke selv æde.«

»Jeg går i seng nu, skal jeg lave en kop kaffe inden« spurgte Tine. »Nej du skal ikke. Her skal spares fra nu af.«

Tine gik ud, men inden hun lukkede døren, kom det mere forsonligt fra Mads Peter: Jo forresten, du må hellere lave en kop kaffe, for det bliver en lang nat, og smør også hellere et par stykker mad til mig.

Tine gik ud i køkkenet, og lidt efter råbte hun ind til Mads Peter, hvor mange stykker han kunne spise. »Å, kun en 6-8 stykker« råbte han tilbage. »Hvad vil du have på brødet?« råbte Tine lidt efter. »Ja det behøver da ikke at være noget særligt«, råbte Mads Peter tilbage. »Der er da et stykke andesteg tilbage fra sidst børnene var hjemme, og der blev da også en bøf til levns fra i aften.

»Spejl et æg og læg bøffen på. Der er da også kold stegt ål, ved jeg, og resten kan du lægge

noget rullepølse og andet kød på, sådan i al beskedenhed«.

Tine kom med det forlangte og sagde derefter godnat. Mads Peter blev siddende længe oppe og skrev og rettede, og rettede og skrev, mens han af og til kiggede i den lille lommebog.

Hen på morgenen var han endelig færdig, og han kunne overføre resultatet til selvangivelsen. Den fik postbudet med næste formiddag, og nu var der ingen vej tilbage.

Nu kom der nogle urolige dage for Mads Peter, mens han ventede på, om der skulle komme brev fra sognerådet. Så længe han kunne huske tilbage, var han hvert år blevet kaldt til »torskegilde«, og hvert år havde han håbet, at han slap, men det kunne han jo nok ikke regne med i år heller, og det var jo ikke blot det med forskellen mellem indtægter og udgifter, der nagede ham, nej der var jo også det med privatforbruget. De hoveder i sognerådet ville ikke tro på, at han og Tine levede meget beskedent, og de lagde hvert år skønsmæssigt et beløb på privatforbruget.

En dag kom så posten med et brev fra sognerådet til Mads Peter, og resultatet var som ventet. Han skulle møde hos ligningskommissionen med forskellige bilag. Dagen oprandt, og Tine lagde hans pæne tøj frem.

»Hvad fanden bilder du dig ind« råbte Mads Peter hidsigt, da han så tøjet, »Tror du, jeg vil komme anstigende i mit pæne tøj. De hoveder kunne jo tro, vi har godt råd, nej jeg kommer i mit gamle tøj, det med lappen på knæet.

Tine mente det ville kaste skam over dem, men Mads Peter var ubøjelig og drog afsted i det gamle antræk.

I den store stue hos sognefogeden, som også var sognerådsformand var hele sognerådet samlet. De var næsten alle gårdejere. Der var dog en enkelt arbejder, men han var stemt ind af socialisterne, så ham var der ingen af de øvrige, der regnede med. Heller ikke brugsuddele- ren nød stor anseelse i rådet, for han turde ikke sige sin mening for ikke at miste kunder.

Det var ellers skønne dage for sognerådet, når selvangivelserne skulle behandles, for så fik man kendskab til mange ting om de forskellige skatteydere i sognet, ikke mindst hvor meget

eller hvor lidt der stod på de forskellige bankbøger. Naturligvis havde rådet tavshedspligt, så disse oplysninger kunne ikke anvendes til andet end at tilfredsstille sin egen personlige nysgerrighed.

Sognerådet havde netop sendt en ud, og formanden sad og skrev lidt i en protokol, mens han spurgte, hvem den næste var, der skulle stedes for det høje råd. Han fik at vide, at det var Mads Peter.

»Hu ha, så skal vi til at have alt det spek- takkel igen« udbød han opgivende, men Søren, som var en meget belevn mand, tilbød at klare sagen, da han kendte Mads Peter og vidste, hvordan han skulle tages. Søren forlangte af de andre, at de blot skulle tie helt stille og lade ham ordne sagen.

Søren stillede sig lige inden for døren, og da Mads Peter kom ind, trykkede Søren ham hjerteligt i hånden og bød ham velkommen, Søren sprang hen og trak stolen ud for Mads Peter og fik ham anbragt, hvorpå han spurgte, om han sad godt. Derpå stak han ham en cigar og tændte den. Mads Peter vrissede gnavent »Det er da hulens, så beleven du er. Der stikker da vist noget under« »Nej, nej« svarede Søren »men her behandler vi vore faste kunder godt, vil du ikke have et bolche?« Mads Peter babbe- de på cigaren og havde ikke lyst til bolcher.

Der var tavshed lidt, men så udbryder Mads Peter med tvivlende håb i stemmen:

»Ja, det er vel ikke kun for at jeg skal nyde cigaren, I vil se mig her?« »Jo, sandelig også for det«, svarer Søren, »men nu du er her, er der lige et par ting, vi skal snakke om.«

»Ja, jeg tænkte det nok«, sukkede Mads Peter. Dernæst tog Søren fat, »Jo, for ser du Mads Peter, du er simpelthen den dygtigste landmand, vi har i hele sognet. Du har forstand på landbrug, og du driver din gård beundrings- værdigt. Det er simpelthen et mønsterlandbrug, du har.«

Mads Peter rettede sig lidt op i stolen ved de rosende ord, hvorpå Søren fortsatte: »Vi kan derfor ikke forstå, at Thøger får mere ud af sin gård, end du får af din. Gårdene er lige store og næsten ens, men du er en meget dygtigere landmand end Thøger. Det er noget, alle ved, så det må skyldes, at du har sat dit privatforbrug

for lavt. Ryger du forresten?» Det svarede Mads Peter nej til.

Jamen, du sidder da og ryger nu« sagde Søren listigt.

»Ja men den cigar er da gratis, det er da noget helt andet«, mente Mads Peter, og det kunne Søren da også indse. Man skulle selvfølgelig ikke sige nej tak til noget, der var gratis.

Mads Peter sad lidt og udbød så: Siger i virkelig, at den torsk til Thøger får mere ud af sin ejendom end mig?»

»Ja, det siger vi«, svarede Søren, »og det kan jo ikke have sin rigtighed. Vi vil derfor forhøje din indkomst, så den bliver lige så stor som Thøgers. Det må du jo også kunne indse er rimeligt.

»Ja, helt bestemt« udbryder Mads Peter stolt« for som I selv så rigtig siger det, landbrug, det har jeg forstand på«.

Mads Peter følte sig pludselig godt tilpas i

selskabet, og ville gerne snakke mere om landbrug, men der var jo andre, som skulle stedes for sognerådet, så han forstod, at det var bedst han gik igen. Han trykkede alle rådsmedlemmerne i hånden, og gik glad ud ad døren med et »tak for i dag«.

Hjemme gik Tine bekymret omkring. Hun kendte Mada Peters humør når han kom fra torskegilde. Det havde hun oplevet så mange gange tidligere.

Endelig hørte hun ham komme ind i bryggerset, og forbausset hørte hun ham nynne melodien til sangen om lykken, der ikke er gods eller guld.

»Jamen Mads Peter dog«, udbød Tine, »Lagde de slet ingenting på din indkomst?»

»Jo, såmænd gjorde de da det, -men de par håndører betyder ikke stort i et veldrevet brug.

Mads Peter rankede sig:

»Og forresten nåede de ikke ind til benet.«

Da Knud Madsen Niensens bog »Verdenskrig i Lyngby« udkom på Sparekassen Thy's Forlag i november 1991, var markedschef Tom Lindskog mødt op for at præsentere bogen sammen med forfatteren.

Solgte papirblomster på Hotel Aalborg

Petrea Andersen mindes sin barndom i Thisted. Forældrene var Magdalene og Jens Pedersen.

Vi var 6 børn, og min far var blikkenslager. Han fik 25 øre for at sætte bund i en vandkedel, så der var ikke penge til varm mad hver dag. Vi fik 4 kr. om ugen i socialhjælp. For at drøje på økonomien gik vi tidligt om morgenen til bageren for at købe brød fra dagen før. Det kostede kun det halve af den normale pris.

Mine forældre lavede papirblomster, som vi børn så skulle sælge. Vi lavede også juletræsdynt til forskellige foreningers juletræsfe-ster og pyntede også juletræer.

Jeg husker en kold vinterdag, da min broder og jeg var ude for at sælge papirblomster. Vi gik ind på Hotel Aalborg, der var byens fineste hotel, for at prøve, om vi kunne afsætte nogle af vore blomster. En buket med 5 blomster kostede 25 øre.

Vi var ikke så lidt beklemte, da vi gik ind til de mange velklædte handelsfolk, som sad og spiste mad, som vi aldrig havde set eller smagt. Det var mest sukkermadder, den stod på derhjemme.

De handelsrejsende var selvfølgelig ikke interesseret i vore papirblomster, men hvis vi kunne synge en sang, så skulle vi få en krone. Det var en formue for os. Så vi sang »Jens Vejmand« med al den følelse og alt det vejr, vi havde i os. Kronen faldt omgående, og vi stor-

mede ud på gaden igen. Da vi kom ud og betragtede den blanke krone, foreslog jeg min broder, at vi skulle smide 4 buketter væk, så var vi da fri for at mase rundt for at få dem solgt, men det ville min broder alligevel ikke gå med til, for vi havde haft arbejdet med at lave dem.

Ved en senere lejlighed blev vi ikke så venlig modtaget, idet hotellets store hund sprang op og bed min broder i kinden og mig i benet. Vi havde selvfølgelig ingen forsikring, men hotellet ville ikke være bekendt ikke at give os noget, så vi fik en krone hver for svie og smerte.

Jeg havde nogle timer hver dag efter skoletid, hvor jeg gik byærinder for en forretning. Dengang havde forretningerne åbent til kl. 23. Der var et ærinde, som jeg syntes var særligt strengt, og dette ærinde skulle besørges hver dag. Jeg skulle gå med 10 kg margarine, de blev hængt i en rem over skulderen. Ydermere skulle jeg køre en trækvogn med 25 kg margarine på.

Varene skulle afleveres ved de hestetrukne postvogne, der kørte til Hansted og Klitmøller. Hansted var dengang kun et lille fiskerleje med nogle få huse. Nu er det en stor by med en stor havn og hedder Hanstholm.

For at bøde på den ringe fortjeneste ved blikkenslageriet gik min fader i strandkanten og

Vi gik ind på Hotel Aalborg, der var byens fineste hotel for at prøve, om vi kunne afsætte nogle af vore blomster.

fangede rejer, som han derefter søgte at afsætte til byens hoteller.

På grundlovsdag og andre mærkedage var der fest i byen med musik i byens anlæg, der kaldtes »Skoven«. Vi børn var med far omme i Skoven aftenen før festdagen for at hænge kulørte lamper op. Lamperne blev hængt op i buede jernstænger, der blev anbragt over skovstierne. Det så meget festligt ud.

Når der var en kuldamp i havnen, var min far med til at losse kul. Det foregik med trillebør fra damperen over et smalt stykke gangbræt til vognene, som de så skovlede kullene over i. Det var et hårdt arbejde. Al gang foregik i løb, og betalingen var meget ringe.

Om vinteren var det ikke kun os børn, der håbede på sne, men far håbede også, for så var der en skilling at tjene ved snekastning.

Nok var det småt med penge derhjemme, men vi havde et godt hjem med et godt sammenhold, hvor alle ydede deres bidrag efter evne. Når vi var samlet om aftenen, sang og spillede vi. Musikken klarede vi let ved at afstemme en række flasker, idet vi hældte vand i flaskerne til den rigtige tone var der. Tonen blev så slået an med to knive. Så var der én der spillede på mundharpe og en anden der spillede på redekam, så vi havde skam et fint 3-mands orkester med sangkor.

Ja, vi havde mange sjove oplevelser, som vi kan more os over i dag.

Min broder Einar gik byærinder for en ældre dame, der mildest talt ikke var særlig proper. En dag syntes damen, at min broder havde fortjent en tallerken rødgrød. Tallerkenen damen serverede rødgrøden i, bar spor af, at den ikke var vasket af. Min broder kunne tydeligt se, hvad damen havde fået at spise sidst.

Nu skete der det heldige, at damen forlod stuen et øjeblik, og så fik Einar travlt, grøden, der var så stiv, at man kunne skære i den, røg ned i lommerne, og mælken hældte han ned i sine træsko. Så sad han ellers og så from ud, da damen et øjeblik efter kom ind. Da hun så den tomme tallerken, udbrød hun begejstret: »Du må sandelig være sulten Einar. Nu skal du få en tallerkenfuld mere«.

Det siger sig selv, at Einar protesterede vildt og inderligt, hvorefter han skyndsomt »sjaske-

de« hjem. Da mor om aftenen gik tøjet efter, kunne hun ikke begribe, hvad det var for noget slimet stads, drengen havde haft i lommerne, og så måtte Einar jo gå til bekendelse. Alle vi børn havde små jobs så som at løbe byærinder, feje gård eller gade, luge ukrudt fra de toppede brosten på gaden og så videre.

Det var sjældent, at der vankede penge som belønning. Det var gerne et måltid varm mad, men det var vi også glade for.

En af mine brødre gik i det, man kaldte fabrikklassen. Dette indebar, at han kun skulle gå i skole to gange om ugen. Resten af ugen arbejdede han på en tobaksfabrik.

Min ældste bror blev engang sendt ud på en gård, hvor han skulle arbejde. Han skulle sove i en kreaturbås, hvor der stod en seng, der var fyldt med halm. En stald kan være et hyggeligt sted at opholde sig, men hvis man er en dreng, og det er mørkt, og man ligger i en stald med dens mange lyde fra dyrene, der bevæger sig i mørket, lænker der rasler, og rotterne der skrigende slås om foderresterne i halmen, så er der ikke noget at sige til, at han blev bange og stak hjem. Bondemanden blev godt gal og syntes, at drengen var en forkælet unge.

Lejligheden, vi boede i, var selvfølgelig en af de billigste og dårligste. Der var kun 2 værelser til 8 mennesker. Vi havde en seng, der kunne slås op om dagen, så det lignede et skab. Vi havde også en kanapé. Det var en træbriks, der kunne slås ud om natten. Det var en kælderlejlighed. Den var meget fugtig, og der var mange snegle. Mor gik på sneglejagt om natten. En nat vågnede vi ved at vandet var trængt op gennem gulvbrædderne og stod helt op til kanten af sengene.

Vi havde rigtig gammeldags lokum i gården, og vi sad altid og sparkede på spanden for at holde rotterne væk, for dem var der mange af. Jeg var bange for at gå derud, når det var mørkt, så jeg bad altid en af mine brødre om at gå med for at holde vagt udenfor.

Når jeg sad og troned på spanden, hændte det, at de labaner fandt på at stikke af fra mig, og der sad jeg så og var ved at dø af skræk, indtil der var én, der kom og frelste mit unge liv.

Jeg var ene pige mellem 5 brødre, så det var ikke altid lige sjovt for mig. Men trods alt holdt

vi meget af hinanden. De fleste af os nåede over fire snese, så intet tyder på, at vi har lidt skade af den barndom vi har haft.

Et af lyspunkterne var søndagen. Da blev der udbetalt 2 øre i lommepenge. For denne formue købte jeg gerne 2 lakridsfigurer og en »slik«, der bestod af sirup og sukker kogt sammen. Derefter blev det hældt i kræmmerhuse af papir, der stammede fra gamle skrivehæfter fra skolen.

På skolen havde vi da spanskrør, og det blev

flittigt brugt, især på drengene. Hænderne sad løse på lærerne dengang. Der vankede tit øretæver. Der skulle ikke ret meget til. Der var forskel på rig og fattig dengang. Det fik vi børn at mærke, også hvad kløene angik. Lærerne risikerede ikke noget ved at lade deres dårlige humør gå ud over et barn fra et fattigt hjem.

Ja, det var nogle af mine barndomserindringer. Vi kan kun glæde os over, at tiderne er blevet bedre på mange måder.

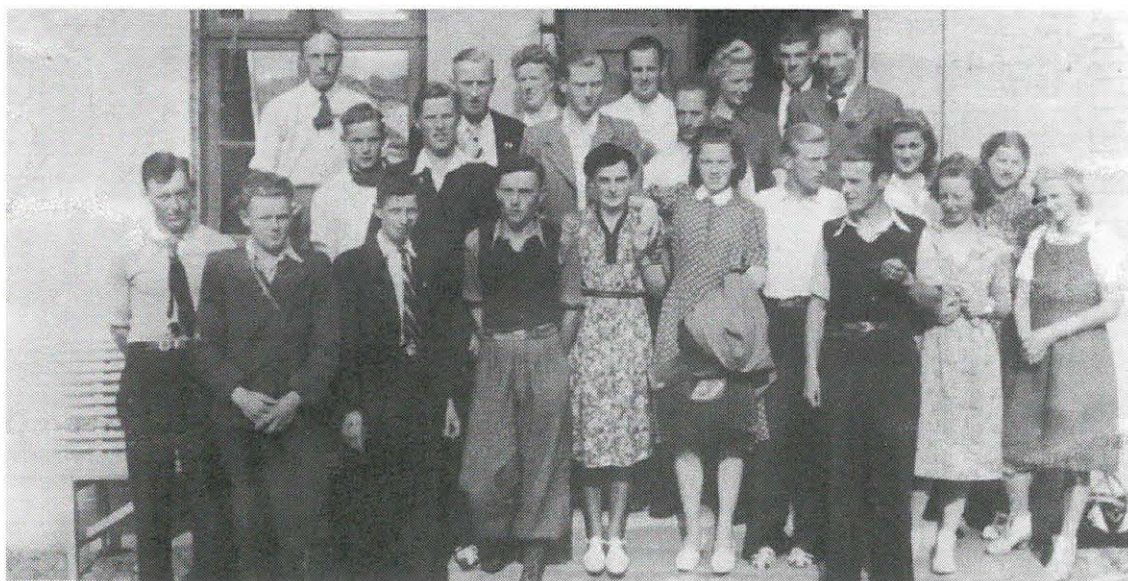
fra det gamle album

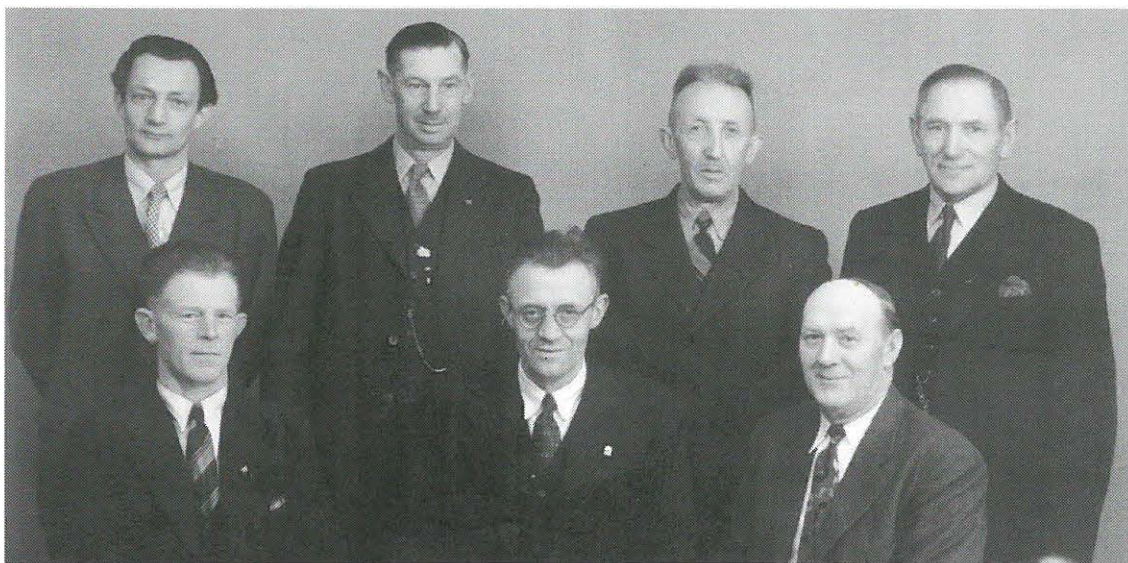
Det første billede til DET GAMLE ALBUM er i år fra Nors. Det er taget ca. 1924 på Stationsvej hos ægteparret Chr. Pedersen, kaldet Brixen, og Karen Marie Pedersen, født Madsen. Til venstre deres datter Dorthea Pedersen, der var sygeplejerske i Nors 1922-61. Hun døde i 1987. Billedet er fra Jørgen Hundahl, Tilsted. Ægteparret er hans mors forældre. Jørgen Hundahls forældre var Ane Mathea og Niels Brusgaard Hundahl, der var smed i Nors. Over døren til stuen bagved står der: »Vær stille for Gud«.

Dette luftfoto af Thisted blev taget i 1947 af Preben Lind, der var ansat hos fotograf L. H. Gram i Storegade (nu FONA). Preben Lind var på en privat tur med Sandqvist Flyveselskab fra Aalborg. Billedet blev taget med et 9x12 kamera med dobbelt bælg. Preben Lind flyttede til København i 1948 og var bestyrer af flere forretninger, sidst i Hellerup, hvor han overtog forretningen og drev den til december 1982, da han som 60-årig besluttede at holde op. Billedet af Thisted er en af de første optagelser fra luften. Det er taget en sensommerdag fra en KZ-III, som jeg selv lærte at flyve, fortæller Preben Lind.

P. Nørgaard Johannesen, Monradsgade 2A, Herning, der er én af de trofaste leverandører til JUL I THY, skriver: Jeg kan kun finde ud af badmintonholdet fra Ydby, der er på Hotel Vestervig i 1942. Navnene er dem fra Ydby, men hvem spiller de mod, og hvad hedder de? Det kan dine læsere nok hjælpe med. Bageste række fra venstre (i hvid skjorte): Viktor Andersen, Henry Larsen, Anna Larsen, Egon Dam, ?, ?, Johanne Margrete Rasmussen, ?, Viktor Ernst. Midterste række: Kristian Stefensen, Poul Pedersen. Forreste række: Henry Boddum Andersen, ?, ?, ?, Gudrun Madsen, Rigmor Ernst, ?, ?, ?.

Dette billede af bestyrelsen for Arbejdernes Radioklub i Thisted kommer fra Olag aAndersen, Husumgade 4, København N. Der mangler et par navne, som vi håber at finde frem til. Stående fra venstre: Malermester Knudsen, ? Willum, Anders Andersen (Olga Andersens svigerfar) og nr. 4 ?. Siddende fra venstre: Aage Flyvholm, Johs Andersen og ?

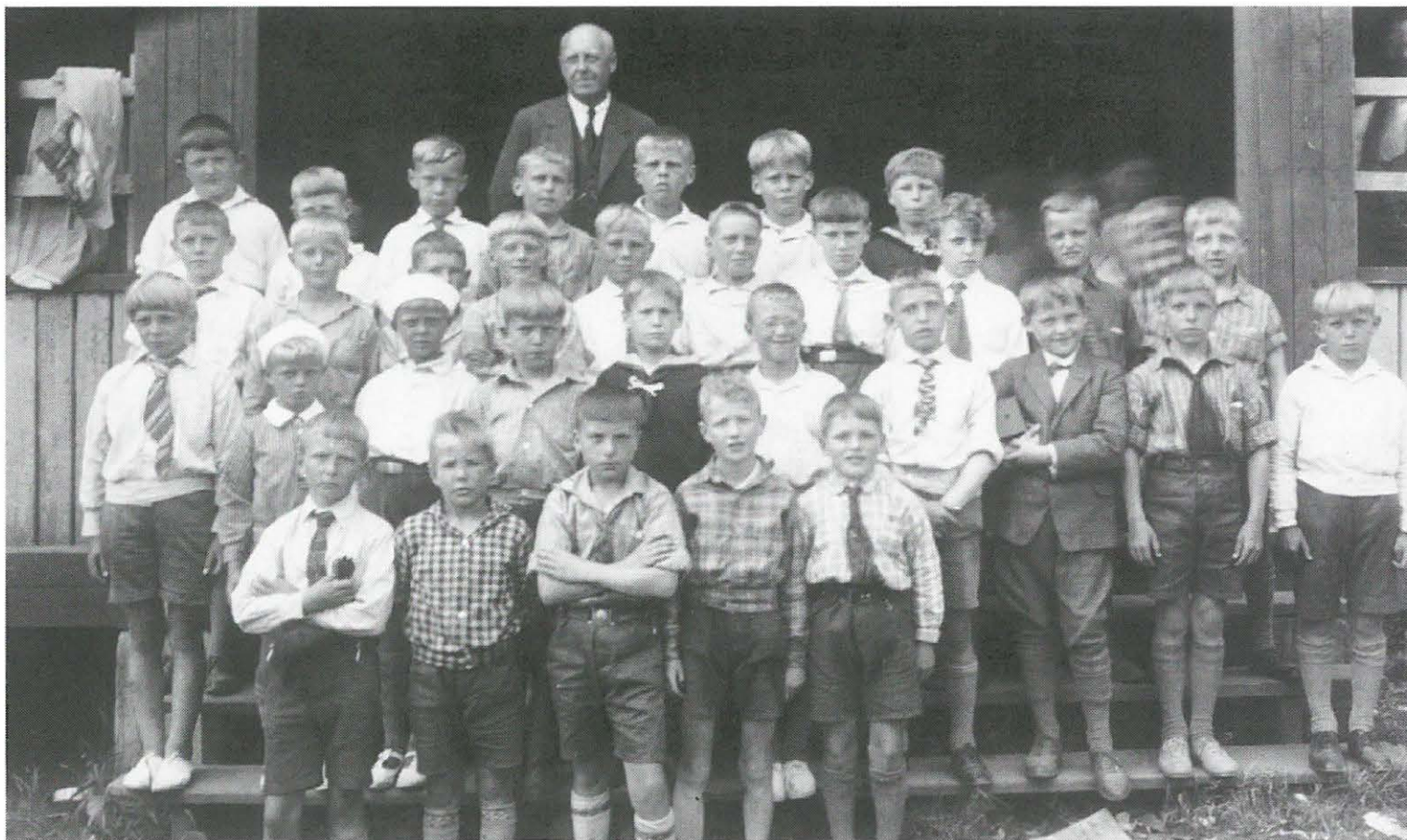
Astrid Ydell, Fuglebakkevej 101, Frederiksberg, har sendt dette skolebillede fra Helligsø 1936-37. Astrid Ydell's far, Poul Mikkelsen, var forpagter af Helligsø Præstegård. Meta Sørensen, Vestervig, født Steffensen, har hjulpet med navnene: Bageste række Ingrid Staursbøll, (Wolle), Bitten Mikkelsen, Margrethe Staursbøll (Wolle), Fru Jensen (lærerens kone), Lærer Mikkjel Jensen, Frk. Pedersen (lærer), Eigil Steffensen, Ejnar Staursbøll. Midterste række: Betty Pedersen, Gerda Nicolaisen, Anna Nielsen, Metha Houmøller, Metha Thomsen, Geth Houmøller, Peter Mølgaard, Peter Balsby, Anders Balsby, Jens Chr. Steffensen, Jørgen Pedersen. Forreste række: Karen Margrethe Hansen, Karen Jensen (datter af lærer Jensen), Meta Steffensen, Herdis Houmøller, Ukendt, Eli Krogh, Harald Nielsen, Erik Mikkelsen, Gunnar Thomsen, Gerhardt Steffensen, Niels Søndergaard, Kaj Houmøller og Arne Jensen

Fra overretssagfører Hans Billeskov Jansens billedsamling, der blev overtaget af hans barnebarn med samme navn. Det er ikke oplyst, hvornår billedet er taget, men det er fra Thisted Realskoles opførelse af »Valbygåsen«. Fra højre: Spillemanden Jens Jensen, Henning Hansen, Tage Hilden-Petersen, Rigmor Fenger, Dithmer Gramstrup, Ruth Christiansen, Thomas Westergaard. Bagved: Anna M. Jensen og Anna Bennesen.

Thisted Realskoles opførelse af »Fastelavnsgildet«. Stående fra højre: Jenny Tousgaard, Olaf Haarby, Aksel Tøttrup, Karen M. Rahbek, Richard Larsen, Rigmor Nørgaard, Aksel Bagger, Stella Larsen, Olaf Blach, Ingvard Overgaard. Siddende fra højre: Herluf Bangsgaard, Thomas Jensen og Poul Poulsen. Hans Billeskov Jansen var overretssagfører i Thisted i en årrække. En søn er professor Frederik Julius Billeskov Jansen.

Vestre Skole i Thisted, 4.A, var i 1930 på udflugt til Ashøje. Wolf Møller, Nedre Vej 64, Albæk, Randers, har fundet frem til alle navne. Forreste række fra venstre: Martin Olsen, Herluf Jensen, Hother Nørskov, Jens Bertelsen, Egon Pedersen. 2. række: Hjalmar Gregersen, Hans Søndergaard (gæst), Carl Søndergaard, Knud Andersen, Hans Jørgen Pedersen, Richard Sørensen, Knud Topp, Wolf Møller, Mejner Nørskov, Robert Thomsen. 3. række: Nikolaj Frøkjær Knudsen, Aage Hebsgaard, Hans Jensen, Tage Blaabjerg, Gregaard Larsen, Senius Laursen, Ove Bertelsen, Carl Egon Christensen, Robert Svalgaard, Verner Madsen. Øverste række: Asger Leerhøj, Carl Erik Mærkedal, (næsten skjult) William Andersen, Harry Kirk, Carl Ejnar Salomonsen, Knud Lyhne, Evan Soelberg. Klasselærer: A. Bangsgaard.

En af de markante bygninger i Thisted var i en årrække Palæ-Teatret på hjørnet af Rosenkrantzgade og Tingstrupvej. Det blev opført 1917. Biografejeren var først Herluf Thomsen, og efter hans død den temperamentsfulde Olga Thomsen, der spillede klaver og var i familie til komponisten Franz Liszt. Bagved Palæ-Teatret papirgrosserer Søndergaards lagerbygning. Billedet er fra Birthe Poulsen, Aalborg. Hendes far, Aage Christensen, var maskinsætter på Thisted Amts-Tidende, nuThisted Dagblad.

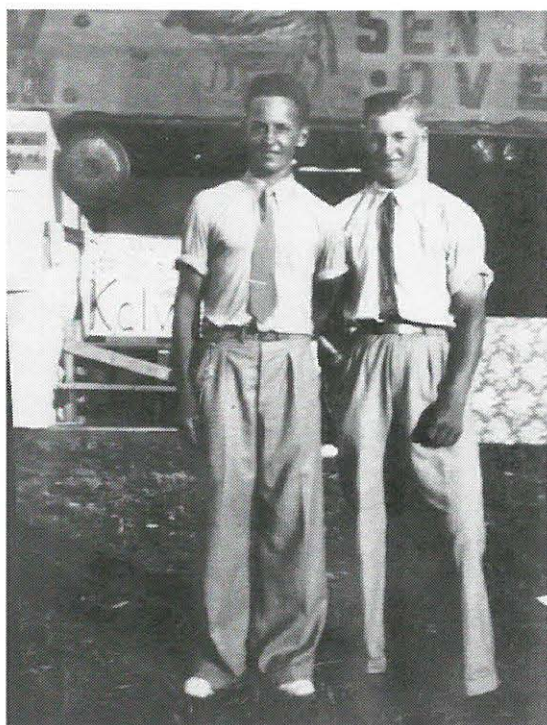
Fra Thisted Købstads 400 års jubilæum i 1924. Billedet er fra Aage Christiansen, Trollhättanvej 12 i Hjørring. Han oplyser ikke, hvor den fine æresport var rejst. Skulle der blandt JUL I THY's læsere være nogle, der kan identificere, hvor det er?

Den gamle smedie i Uglev ca. 1900. Købmand Kristian Krabbe oplyser: Smedien ejedes dengang af min morfar, smedemester N. Kr. Madsen. Personerne er fra venstre: Smedesvend Waldemar, smedesvend Christian Nielsen. Hesten tilhørte bagermester Yde. Derefter Mogens (fætter til smedens børn), smedemester N. Kr. Madsen, sønnen Nicolai, smedens kone Marianne, sønnen Kristen og endelig hunden Visse.

Johs. Munkholm, Stagstrup oplyser, at Poul Sønderskov kørte ud med børnemælk i Koldby og Villerlev. Med på turen havde han sit barnebarn Karen, datter af Anders Sønderskov. Billedet er fra ca. 1939. På siden af vognen står der: »Besætningen tuberkulosefri. Dyrlægekontrolleret«.

Johs. Munkholm var i 1936 karl på Nr. Ullerupgaard. Sammen med sønnen på gården, Chr. Richard Sloth Odgaard (til venstre) var han til dyrskue i Thisted, hvor dette billede er taget.

Missionshuset Kapernaum lå lige op ad Søndre Kirkegård i Thisted. Idag bygningen overfor bowlinghallen. Erik Møller, Jernbanegade 52, Padborg, oplyser: Manden på talerstolen er skrædder P. Dybdal Nielsen. Lige til venstre for ham sønnen Georg Dybdal Nielsen, senere købmand i Kitmøller. Forrest i venstre side manufakturhandler Chr. Søndergaard (med overskæg), bag ham hans kone Margrethe. Sidst i denne række min bedstemor Elvine Pedersen. På den anden side af bordet fru træskohandler Poulsen Sørensen og fru lokomotivfører Topp. Ved midterbordet Mikkelt ?. Lidt længere nede træskohandler Poulsen Sørensen. Stående fru farver Snejstrup Christensen og fru maler Hansen. På den anden side af bordet Jens Christensen, hans kone og datteren Hilda Christensen, senere sudanmissionær. Midt for bordenden sognepræst A. M. Møller. I den store klump i højre side står min moster Andrea Petersen, mine forældre Niels og Anna Møller, trikotagehandler Poul Møller og hans hustru Mette. Den høje mand helt i baggrunden er tømmerhandler Nielsen. Erik Møller oplyser endvidere, at han kom til Frøslev-Padborg Skole i 1948 og sluttede som ungdomsskoleinspektør. Erik Møllers kone er fra Svankjær.

Poul Rasmussen, Stokkebro 41, Gjerrild, Grenå, har sendt dette billede af Thisted Borgerkole, 4.D, 1951. Bagest: Peter Skaarup, Torkil Pedersen, Fritz Tandrup, Poul Rasmussen (RAS), Knud Tjærborg, Leif Vestergård, Preben Rasmussen, Finn Nielsen, Vagn Pedersen. 2. række: Knud Bro Ubbesen, Willy Wegeberg, Grethe Østergaard, Ritta Poulsen, Birthe Østergaard, Poul Ærenlund, Leif Svalegaard, lærer Søndergaard Poulsen. 1. række: Inger ?, Else Tjærborg, Birthe Sørensen, Else Pejdersen, Bente Ubbesen, Grethe Pedersen, Anna Pedersen. Poul Rasmussen føjer til: Jeg kunne godt tænke mig at møde dem igen, og da de jo nok er spredt over hele landet, håber jeg JUL I THY vil sætte det i. De, som ser det, kan kontakte mig, hvis de også mener, det kunne være sjovt at mødes. Tlf. 86 38 42 41.

Wolf Møller, Nedre Vej 64, Albæk, Randers, har sendt dette billede af to veludlærte tømrere i Thisted ca. 1920. Det er Conrad Møller (til venstre) og Otto Andersen. Conrad Møller flyttede til Odense i 1926. Otto Andersen blev i Thisted og var i en lang periode formand for Tømrernes Fagforening. Wolf Møllers far var tømrer Johs. Møller.

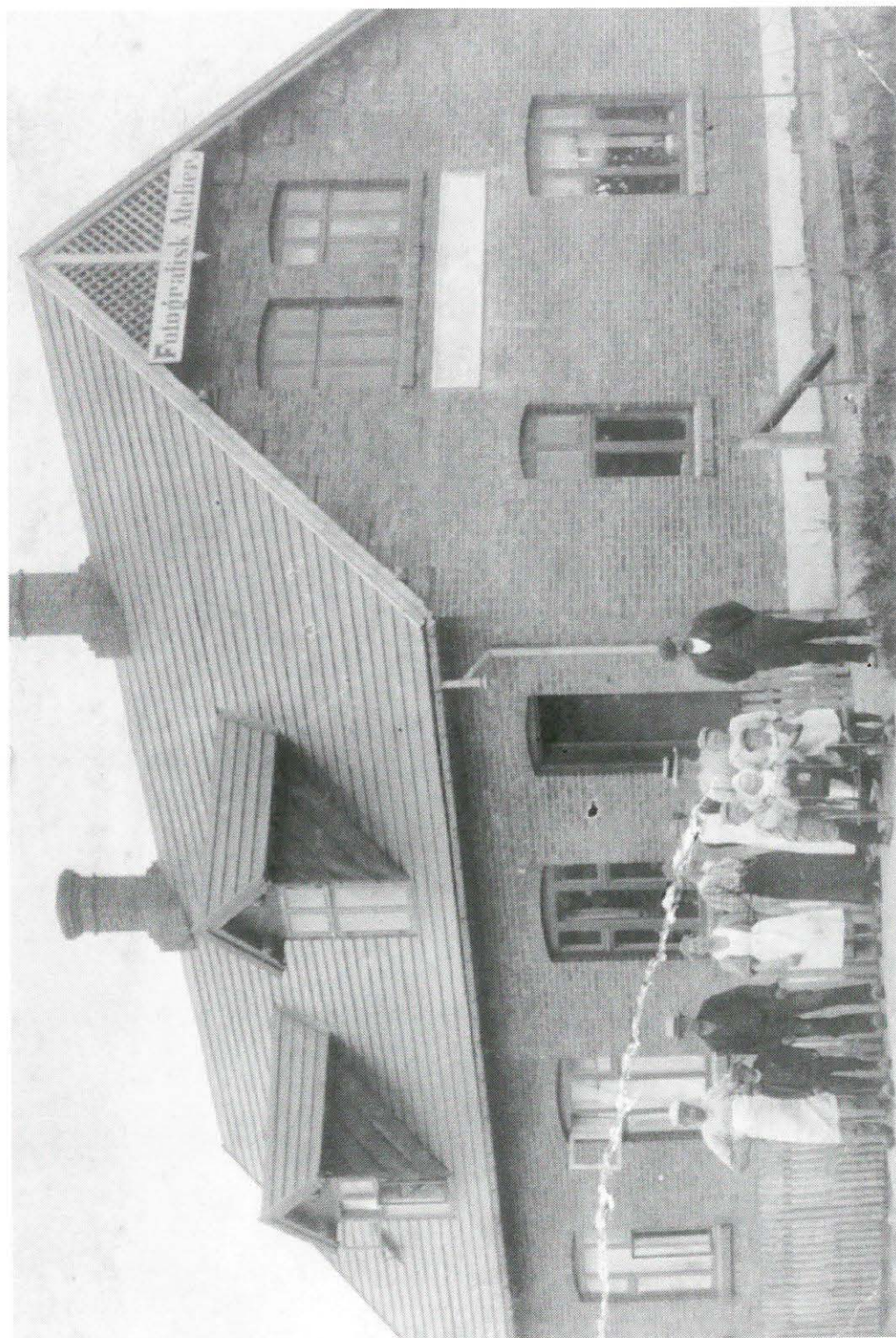
Billedet er fra mine bedsteforældre, Maren og Karl Tofts guldbrillup den 8. maj 1938. Festen blev holdt hos mine forældre Inger og Otto Jensen, Førby, oplyser Martha Jensen, Borgergade 30, Koldby. Bageste række fra venstre: Kristian Toft, Førby, Rita Toft, Hanstholm, Karl Toft, Førby, Grethe Jensen, Førby, Jens Jensen, Førby, Karen Jensen, Førby, Martha Jensen, Førby, Otto Jensen, Førby, Valborg Jensen, Sperring, Kristian Jensen, Sperring, Henny Toft, Førby, P. Toft, Førby, Mads Toft, Førby, Kresten Toft, Hanstholm. Mellemste række fra venstre: Ester Toft, Hanstholm, Hilda Toft, Førby, Mette Jensen, Førby, Inger Jensen, Førby, Maren Toft, Førby, Karl Toft, Førby, Petrea Toft, Førby, Paula Toft, Førby, Marie Toft, Hanstholm. Forreste række fra venstre: Børge Toft, Førby, Carl Jensen, Førby, Inga Toft, Hanstholm, Arne Toft, Førby, Ole Toft, Hanstholm, Jørgen Toft, Hanstholm.

E. Nystrup Hansen, Vildsund, har sendt dette billede til JUL I THY. Det er af to Vildsund-fiskere, der bøder deres garn. Jens Kristensen (til venstre) og Chr. Kristensen. De blev kaldt »Tinuses drenge«.

Dette billede er taget først i 1950'erne, oplyser E. Nystrup Hansen, Vildsund. Nystrup's Lillebiler er kørt op foran »Den gamle Paraply«, hvor folk sad i læ og ventede på færgen indtil broen kom i 1939.

Tekst øverst næste side.

Egon Johansen, Legindvej 13, Hørdum, skriver: Til Jul i Thy redaktionen. Under arbejdet med sognehistorie og andet af historisk arbejde dukker der gamle billeder op, sjove gamle billeder, der fortjener at blive set af en større kreds. Her er JUL I THY en oplagt mulighed.

Billede nr. 1 (på modsat side) er fra ca. 1906 og er det nuværende Legindvej 6 i Hørdum. Huset er bygget som bolig for mejeriejeren/bestyrelsen af mejeriet. »Hedelund« på modsat side af vejen, nu Legindvej nr. 7 »Thybo-Biler«. Manden til højre i sort er mejeriejer Carl Jensen, damen med hat hans kone Signe Jensen, ved hendes side i hvidt overtræk søsteren Marie Johannesen, der var udlært mejerske. Damen i sort skørt en anden søster Christine Poulsen, der var fotograf og havde atelier på loftet (se skiltet på gavlen). Drengen midt for døren er sønnen Ernst, foran ham søsteren Eva på 6-7 år, modsat side af vognen broderen Holger et års tid ældre, i vognen fætter Aksel, der opvoksede i hjemmet. De tre voksne og barnet til venstre må være medhjælpere, måske en mælkekusk i midten. Original-billedet tilhører mejeriejer Carl Jensens sønndatter, Signe Jensen, Hanstholm, datter af Holger.

Billede nr. 2 er fra »Rosholm« præstegård i Haring 1915, hvor sognets gamle har været på besøg. Til højre mellem børnene sognepræsten, til venstre på vognen stående Carl Jensen, »Ludvigsborg«, Sundby. Hans passagerer er Peter Bach Oddershede og kone, Sundby, der boede i en lille ejendom på mat.nr. 7 d af hartkorn 2 skp, 0 fdk, 2 1/2 alb. Den lå ca. hvor senere biavler Peter Vestergård havde sin store have. De solgte 1916 til Carl Jensen for 6.300 kr.

Ulla Nyby Hansen, Hartmannsvej 149, Holstebro, har sendt dette billede fra sommeren 1954, da hun var med en skoleklasse, 2. Fri Mellem C, Thisted Borgerskole, i København: Forreste række fra venstre: slagter Nørdentofts søn, ?, ?, Flemming Jensen, ?, ?, ?, ?, ?. 2. række: Erik Sørensen, Orla Eriksen, ?, ?, Orla Jespersen, ?, ?, Orla ?. 3. række: Lærer Poul Bunk, ?, Ebba Grube Overgaard, ?, ?, ?, ?, ?, Anne Louise Jensen, Inge-Lise Larsen, Edith Larsen, Lilian Kristoffersen, en rejseleder. 4 række: ?, ?, Else Pedersen, Inge, ?, Sonja Hansen, lærerinde Ellen Pedersen, lærerinde Signe Gjødesen. 5. række: Lærer Gade, ?, Betty Jensen, ?, Henny Hebsgaard, Ulla B. G. Nyby Pedersen, Ellen. Bageste række: Inge Norlin Larsen, lærer P. E. Nedergaard, Ulla Dinesen og Bente Olesen.
Jeg kunne tænke mig at høre fra nogle af mine skolekammerater og lærere fra dengang, skriver Ulla Nyby til sidst.

Disse konfirmander fra Nørhå og Stenbjerg havde 50 års jubilæum i år, idet de blev konfirmeret i Nørhå Kirke, den 26. marts 1944., oplyser Lydia Madsen, f. Christensen, Søholtvej 4, V. Vandet. Bageste række: Pastor Iversen, Nørhå, Kaj Pedersen, Stenbjerg, Magnus Christensen, Nørhå, Otto Hyldahl, Nørhå, Chr. Jensen Poulsen, Stenbjerg, Karl Emil Madsen, Nørhå, Ronald Poulsen, Stenbjerg, Ellen Alstrup Christensen, Nørhå. Forreste række: Lydia Christensen, Stenbjerg, Lis Hyldahl, Nørhå, Rigmor Nielsen, Stenbjerg, Grethe Damgaard, Nørhå, Eva Munk Pedersen, Stenbjerg, Gerda Thinggaard Pedersen, Stenbjerg, Mary Mikkelsen, Stenbjerg, Lilly Pedersen, Stenbjerg. Mangler på billedet: Mikkel Bonde, Stenbjerg og Poul Christensen, Nørhå.

Johs. Thinggaard Pedersen, Oddesundvej 213, Hurup er kommet med dette billede fra en systue, Møllevvej 7 i Thisted ca. 1912. I bageste række fra venstre: Kirstine Vestergaard, Johanne Rasmussen (datter af sømand Jens Rasmussen), systuens indehaver frk. Johanne Christensen, Hedvig, senere fru uddeler Olsen, Hørdum, nu Jyllandsallé, Thisted, Karoline Klitgaard, Thingstrup. Forreste række: Else Rask, Anna Dysted, Skovgade 11, Nikoline, Poulina, Klitmøller

Dette billeder fra 2. mellem på Thisted Realskole 1924 er indsendt af Orla Abildgaard Jacobsen, Tullinsgade 3, København V. Øverste række fra venstre: Esther Henriksen, Anna Laursen, Esther Hvid, Else Christine Høj, lærer O. Frederiksen (med sin uundværlige pipe i venstre hånd), Edith Bagger, Esther Eske Christensen, Marie Søndergaard, Hans Otto Jørgensen og Orla Abildgaard Jacobsen. Mellemste række fra venstre: Esther Landbo, Herdis Jacobsen, Inga Snejstrup Christensen, Helga Gisselbæk, Ernst Larsen, Herman Frederik Hansen, Henning Borup, Gravers Jensen og Harald Gram. Nederste række fra venstre: Herluf Foss Hansen, Henry Styrbech Jensen, Ruth Jespersen, Anna Bennedsen Jensen, Holger Johansen og Svend Tage Hansen.

Disse to billeder er kommet fra Rigmor Nielsen, Vestergade 33, Vestervig. De to på dette billede er døtre af murer Chr. Hermansen Helligsø: Mariane (til venstre), født 1897, og Jenny, født 1898. Jenny blev gift med Alfred Steffensen, som det fremgår af billedet i JUL I THY 1993 side 19 i forbindelse med sønnen Egil Steffensens erindringer »En enkelt til Rungsted«.

De tre på dette billede er børn af Klaus Nielsen, Istrup. Det er Laura (til venstre), gift Sørensen og Vilhelmine, gift Ibsen. Bagved Albert Nielsen. Billedet er fra ca. 1924, oplyser Rigmor Nielsen.

Dette billede er fra Evald Dahlgaard, Hovedgaden 121, Snedsted. Han oplyser, at det er fra kanalgravning i Årup ca. 1925. Nr. 2 fra venstre i bageste række er Kr. Kirk (med lang pibe), nr. 4 fra højre er Kr. Bach Borggaard, nr. 5 Karl Thinggaard. Bagest i højre side står højere oppe end de andre David Borggaard. Evald Dahlgaard er meget interesseret i at få identificeret flere af personerne.

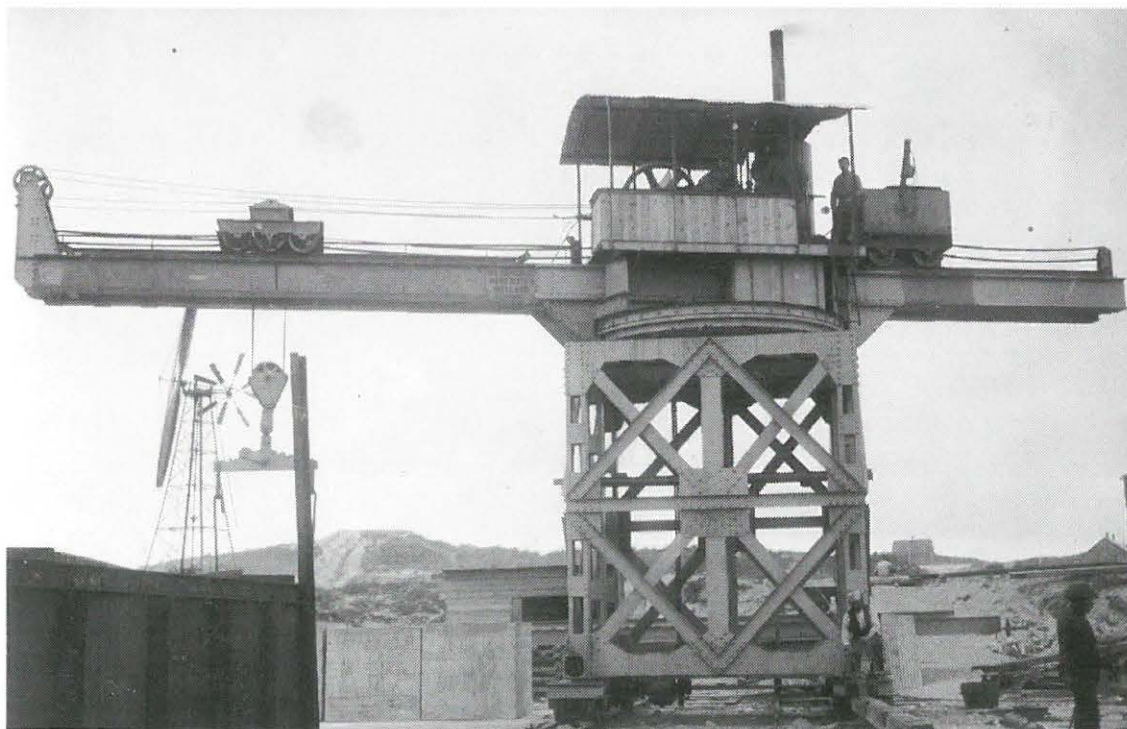
Konfirmander i Nørhå 1937. I forreste række fra venstre: Ejner Damsgaard, Evald Dahlgaard, der har givet billedet til JUL I THY, to piger fra Snedsted og Astrid Hyldahl. I rækken bagved: Peter Larsen, Jens Andersen, Marinus Søb, Kaj Nielsen og Viggo Munkholm. Bagest: Sognepræst Thorvald Hansen, der virkede i Nørhå-Stenbjerg 1937-41

I Sperring Forsamlingshus opførte dilettanter i 1924 skuespillet »Studeprangeren«. Blandt de medvirkende var den 16-årige Magda Madsen, der har gemt billedet og kan huske navnene på alle de medvirkende. Fra venstre: Marie Larsen, Sperring, A. P. Andersen, Sperring, Margrethe Bisgaard, Sperring, Chr. Saugbjerg, Sjørring, Magda Madsen, nu Kristensen, bosat Nørregade 6, Thisted. Den høje mand i baggrunden er Alfred Andersen, Sperring, der blev lærer i Nors, nu plejehjemmet ved Højtoftevej i Thisted. Derefter Mads Ubbesen, Sjørring, Magda Andersen, Peter Munkholm, Sperring, nu Snedsted. Manden med violinen er bager Krabbe.

I Hanstholm opførtes i 1904 ud for Roshage en 310 meter lang mole ud til 5 meters vanddybde. Jørgen Hundahl, Tilsted, er i besiddelse af dette billede fra opførelsen af molen. En lokomobil drev cementblandemaskinen, og en vindrose sørgede for at pumpe vandet op.

Denne kran blev benyttet, da Roshagemolen i Hanstholm blev bygget i 1904. Da de nuværende havnemøler blev bygget i årene frem til indvielsen af havnen i 1967, var det en stor skotsk kran, der blev benyttet.

Postvognen ved Kresten (Kræn) Søndergaards ejendom i Hanstholm ca. 1906. Gården lå tæt ved kirken, indtil den blev revet ned i 1942. I stedet fik den tyske besættelsesmagt bygget en bunker, oplyser Jørgen Hundahl, Tilsted. Han kender ingen af personerne, men håber at få hjælp fra JUL I THY's læsere

Fra Vester Vandet Skole 1936. Bageste række fra venstre: Hans Nørgaard Thomsen, Svend Jensen, Betty Vilsbøl, Hilda Knattrup, Ejnar Madsen, Henry Jensen, Arne Hede, Gerda Christensen, Kamma Ægidius, Ester Helleberg. Næste række: Poul Guld, Marie Larsen, Else Guld, Johanne Christensen, Johanne Christoffersen, Gerda Helleberg, Edith Christensen, Anders Kirk Vilsbøl, Evald Guld. Næste række: Husassistent Helene Christensen, Harriet Rasmussen, Maja Ægidius og lærer Aage Ægidius med datteren Valborg, Svend Madsen, Jørgen Nystrup, Birgit Kirk Vilsbøl, Gerda Nystrup, Karl Christensen, Svennevig Vilbøll. Forreste række: Bodil Jensen, Kristian Jeppesen, Gerhard Christensen, Karl Madsen, Ejner Vilsbøl, Tage Bang, Karl Jensen og Søren Thingstrup Hansen. Billedet med alle navnene er fra Ejnar R. Madsen, Søholtvej 4, V. Vandet.

Det ny album

Fortrinsvis billeder fra de sidste 25 år

Mange af de billeder, vi får til DET GAMLE ALBUM, er temmelig gamle. Med henblik på at fortsætte fornyelsen, vil vi igen i år fortrinsvis benytte DET NY ALBUM til billeder fra de sidste 25 år. Det forudsætter, at vore læsere vil forsyne os med billeder fra denne periode. I øvrigt vil eventuelle gentagelser med flere navne fortsat blive bragt, ligesom der vil blive afsat plads til supplerende oplysninger, som det er tilfældet i år.

Lærerpersonalet på Thisted Gymnasium, Munkevej, Thisted, 1966. Sverre og Agga Køster oplyser, at det i bageste række fra venstre er: Adjunkt Niels Lauge Thomassen, lektor H. P. Christiansen, adjunkt Bent Windfeld, lektor Orla Pedersen, lektor Hans Krogh, pastor Axel Sjølander, lektor Hans Chr. Nielsen. Midterste række: Adjunkt Svend Aage Larsen, overlærerr Harald Jensen, lektor Esther Hvid, lektor H. Seedorff, overlærer Arne Grøn, adjunkt Jens Ole Petersen, lektor Tage Lindskog, lektor Helge Nielsen. Forreste række: Lektor Aage Elming, adjunkt Sverre Køster, adjunkt Dorthie Christiansen, rektor I. Kor-tegaard, overlærer Karen Beck og lektor Johs. Kjær.

26 gamle skolekammerater og to af deres lærere mødtes lørdag den 4. juni 1994 i weekenden til 40-års realskolejubilæum på det gamle gymnasium på Munkevej i Thisted, nu VUC. Bagest fra venstre: Finn Sørensen, Jens Peter Nørgaard, Martinus Godiksen, Chresten Nielsen. Anden række bagfra: Ove Hupfeldt Nielsen, Erik Haumann, Peter Bjerg Poulsen, Tage Lindskog, Hans Jørgen Jørgensen, Grethe Juul (Agerholm), Ruth Elin Gade, Erling Harbo, Esther Hvid, Conny Jensen (Nielsen), Lis Bak (Andersen), Ragnhild Fabricius (Fosgaard), Eva Mortensen (Thorhauge). Tredje række: Enoch Høgholm Pedersen, Karin Holmboe (Rosholm), Inga Landbo (Vang), Gerda Larsen (Østerby), Aase Søndberg (Kielsgaard), Gerda Eklund (Jeppesen), Henny Kock (Hansen). Forrest: Gerda Brøndum Jeppesen (Jacobsen), Ingrid Iversen (Jacobsen), Kirsten Eigaard (Müller) og Inger Handest.

Karin Madsen, født Olesen, Byageren 15, Nørresundby, har sendt tre skolebilleder. Dette er Thisted Realskoles 1. Mellem 1939. På de to følgende billeder, fra 1944 og 1994, vil man kunne genkende flere af personerne. På dette billede fra 1939 ses i bageste række fra venstre: Lis Jespersen, Karin Gr. Olesen, Birgith Jessen, Elise Hove, Bodil Todbøll, Else Kappel, Elise Harring. Mellemste række: Bodil Berg Nielsen, Karen Skinhøj, Ruth Raue Jørgensen, Vita Knudsen, Aase Eriksen, Grethe Jensen, Edith Lunau Hansen, Ulla Frost. Forreste række: Bodil Jensen, Birgith Jensen, Rita Nielsen, Fru Jørgensen, Ellen Langgaard, Lis Hedegaard, Birgith Knudsen, Ellen Fromberg, Bente Jeppesen. Billedet er taget i den gamle Realskoles have foran overlærer Jørgensens bolig i 1939, oplyser Karin Madsen, og hun føjer til: Håber billederne kan bruges til JUL I THY, som jeg køber hvert år, og som jeg sætter stor pris på. Vi har holdt JUL I THY i mit hjem i Thisted lige fra Georg Pors' tid, og det er sjovt, at der stadigvæk er nogen, man kan genkende.

25 års jubilæet på Thisted Realskole, Plantagevej, 1969. I parentes giftenavne, hvor de er kendt. Forrest fra venstre: Karen Beck, Marius Jørgensen og Ragnhild Jørgensen. 2. række: Karen Obelitz (Skinhøj), Birgit Jessen, Bendt Fogh Pedersen, Mary Pedersen (Søndergaard), Inger Margrethe Sørensen (Nielsen), Edith Poulsen (Bjerregaard), Bodil Dyrfeld (Berg Nielsen), Bodil Jepsen (Todbøll), Else Jensen (Kappel). 3. række: Niels Sørensen, Knud Madsen, Ellen Sørenstrup, Ulla Olsen (Frost), Inger Rask, Else Marie Seibæk (Sørensen), Grete Jensen (?), Elisa Loa (Hove), Aase Krøjgaard (Anthonsen), Hans Jørgen Christoffersen, Gerda Christensen (Andersen), Bodil Jensen (?). 4. række: Aage Klitgaard, Hans Kloster, Karl Yde, Knud Elbrønd, Hans Busk, foran K. E. Bente Gade (Jeppesen), foran H. B. Tove Kiel Andersen (?), Henning Busch, foran Ruth Raue Jørgensen (?), Fini Gade, Karin Madsen, (Olesen), Mary Kiel Andersen (?), Else Marie Seibæk (Sørensen), Inga Jeppesen (Nielsen), Ovenover Else Møller Jensen (Snejstrup), Rita Rebbe (Nielsen), Hans Jørgen Eriksen og Knud Erik Pedersen. Niels Sørensen, Fini Gade, Inga Jespersen og Karin Madsen, Byageren 15, Nørresundby, har fundet frem til navnene.

50 års jubilarer fra den gamle Realskole på Plantagevej i Thisted 1994. Forrest fra venstre: Karin Madsen (Olesen), Tove Kiel Andersen (?), Bente Gade (Jeppesen), Ulla Olsen (Frost), Karen Beck, Knud Hillers Andersen, Fru Hillers Andersen, Bodil Dyrfeldt (Berg Nielsen), Elisa Loa (Hove), Gerda Christensen (Andersen). 2. række: Kamma Ægidius (?), Else Jensen (Kappel), Inga Jespersen (Nielsen), Rita Rebbe (Nielsen), Tove Thomsen (?), Poul Siwert, Hans Jørgen Christoffersen, Aase Krøjgaard (Anthonson), Henning Buch, Niels Sørensen. Bageste række: Aage Klitgaard, Bendt Fogh Pedersen, Mary Pedersen (Søndergaard), Hans Kloster, Harry Poulsen, Knud Elbrønd, Fini Gade, Karl Yde, Peder Nielsen og Knud Pedersen..

Den traditionelle sommertur, som menighedsrådene i Nors og Tved står for, gik i 1994 til Vedersø. Fredag den 10. juni tog Lise Munk imod thyboerne i den gamle præstegaard i Vedersø, som rummer mange minder om præsten og digteren Kaj Munk.

Fra gården ved Vedersø Præstegård. Sognepræst Immanuel Olesen, Nors-Tved, står parat med blomster. Foto: Jørgen Miltersen.

Sognepræst Immanuel Olesen står stadig parat med blomster, og nu er Lise Munk tæt ved.

Så er øjeblikket kommet for overrækkelsen. Lise Munk indbød derefter til en meget spændende gennemgang i huset, bl.a. til Kai Munks arbejdsværelse på loftet. Lise Munk har givet tilsagn om at komme til en aften for beboerne i Nors og Tved 1995 med kaffebord i præstegården.

Fra læserne

Brev fra Canada

I JUL I THY 1993 fortalte Egil Steffensen om sin barndom i Thy indtil den dag, da han løste en enkeltbillet til Rungsted for at gå på kostskole. Blandt de breve, Egil Steffensen i den anledning har modtaget, er dette fra Else Svendsen, 732 Seymour Ave S. W., Calgary, Alberta, Canada, T2W ON4:

I flere år har jeg af min kusine Astrid modtaget JUL I THY. Denne sidste jul 93 var det især en stor glæde at modtage JUL I THY med din fortælling »En enkelt til Rungsted«. Forstår der er tre kapitler mere og håber meget, jeg får anledning til at læse dem alle. Det bragte så mange minder frem med alle de kendte steder du skriver om, især da jeg også har kendt dig. Jeg har gået sammen med dig i Helligsø Skole og husker så godt dig og Jens Christian og Meta. Især husker jeg dig Egil og Jens Christian, fordi I var så velbegavede, og Meta med det yndige ansigt og de lange fletninger. Meget muligt at du ikke husker mig? Jeg hedder Else Svendsen, født Mikkelsen. Min søster Bitten var på alder med dig, og jeg selv samme alder som Jens Christian.

Jeg er meget imponeret over din fortælling, der både er ærlig og velskrevet. Det er ikke let at skrive om ens barndom fra den egn i Thy og ikke at træde nogen over tæerne. Egil, du fortjener megen ros, at du nåede til Rungsted. Ikke alene var du velbegavet, men der skulle både vilje og energi og hårdt arbejde til at gennemføre, hvad du nåede, og du fortjener hver en titel, du har opnået. Jeg kom selv fra et fattigt hjem og kom som otte-årig til hjælp hos Lise Søndergaard og var der i tre år. Ja, så fik man sit daglige brød og 25 øre om dagen. Prisen var den samme halve dage om vinteren og hele dage om sommeren. Lise var meget religiøs og var meget imod socialdemokraterne, som vores far var, og siden socialdemokraterne ikke troede på Gud, kom de ikke i Himlen..

Og hvad snakker I så om i jeres lille fattige hjem, sagde Lise. Så mumlede jeg lidt om, at det vidste jeg ikke. Hjemme var et skønt sted at være. Far fortalte de skønneste historier om Mississippifloden og den store verden, der lå derude, som syntes så langt væk. Bare man kunne komme de steder. Vi kunne gå, en cykel var altfor stort ønske. Jo, vi kom i kirke. Til stor skræk for vores mor og os børn kunne far pludselig komme i tanke om under gudstjenesten at tage avisen (Socialdemokraten) op af lommen og sad og læste i den. Ja, så var det ikke så godt at komme til Lise Søndergaard. Heldigvis kom min farbror og fortalte mor, at Gertrud Hermansen manglede hjælp, og jeg tiggede mor om at komme til fru Hermansen. Jeg havde da begyndt i Gettrup Skole. Var så hos fru Hermansen til jeg blev konfirmeret. Fru Hermansen var et sødt, beskedent menneske, der gav mig min tillid tilbage. Aldrig prædikede hun for mig og var altid parat til at give ros. Det var altså din bedstemor. Det havde jeg aldrig været klar over før, og min kusine Astrid var også din mors kusine.

Jeg har boet i Canada i 40 år. Barndommen i Thy, det danske sprog og skoletiden glemmer jeg aldrig. Hils Jens Christian og Meta, og tak igen Egil for din gode fortælling.

Mange hilsner fra Else.

Thy – det forsvundne Atlantis

Om »En enkelt til Rungsted« skriver fhv. dommer Ove Kjær, Dronning Emmasvej 19, Roskilde bl.a.:

Der er mange grunde til, at Deres bog har betaget mig – i første række naturligvis den gribende gengivelse af Deres mange forskellige oplevelser, men en meget bestemt grund til min glæde over Deres bog er, at det lyser ud af den, hvad Thy har betydet for Dem.

Jeg selv boede i Thy fra 1917 til 1926, og i min erindring er Thy det forsvundne atlantis. Jeg voksede op i et lægehjem i Hurup og kender Thy fra mange køreture med far i praksis. Derfor har jeg levet med, når De opfrisker alle de kære steder: Ashøje med »Pavillon«», Bubbøl, Vestervig, Krik, Agger, Ydby, Tåbel, Hvidbjerg etc.. Hvor mærkeligt at denne lille landsdel føles så stor og rig og med den mest afvekslende natur. Naturligvis har jeg savnet navne som Boddum, Dover, Visby, Lodbjerg med Flade Sø o.s.v. o.s.v.

Jeg havde den lykke at vokse op i et beskyttet miljø, hvor en kærlig nabofamilie, tømrer Ydes, tog sig meget af mig, således at jeg bevarede forbindelsen med fru Yde lige til hun døde, 96 år gammel, på alderdomshjemmet.

Det har moret mig at mærke Thyboen skinne igennem mange steder i bogen. F.eks. når De skriver om »et krumt sted«. (Hvordan mon en oversætter vil klare det?). Når De beskriver matematik som uforståelig »for almindelige kristne mennesker«, og når De fortæller, at Deres stakkels, trætte far glædede sig til at »vandre på guldbelagte gader og svale sig i cedertræernes skygge«. Det er jo livagtigt som jeg mindes en prædiken i søndagsskolen i Hurup, som jeg sneg mig hen til trods forbud fra min irreligiøse far.

Og de stakkels karle og piger, der jamrede sig bag døren ind til konsultationsstuen, når de fik ryddet over- eller undermund og bagefter spyttede blod uden for på vejen og holdt sig for munden med et af mors viskestykker.

Jeg må slutte. Kun to ord endnu. På side 28 nævner De doktor Toft. På side 44 udnævner De ham vist med urette til overlæge. Jeg husker ham tydeligt, en fornøjelig højtalende mand med en blomstrende veltalenhed.

Nej, lidt endnu. De fortæller, at De engang fik lov at trække et mannakorn. Mon ikke det kan more Dem at læse, hvad gdr. Peder Pedersen, Korsgård, Refs, født 1879 på Thyholm, fortæller fra den dagbog, han førte gennem 62 år.

Med venlig hilsen, Ove Kjær.

Fra Peder Pedersens dagbog

Peder Pedersen fra Korsgård i Refs fortæller i sin dagbog om brødrede Kjær, der var praktiserende læger for 60-70 år siden: H. Kjær, der kom til at stå højt blandt befolkningen på Thyholm, og V. Kjær, der boede i Hurup. V. Kjær var meget forskellig fra sin broder, men han var god, når man lærte ham at kende, og han havde også en god kone, skriver Peder Pedersen. Så dukker dette minde op i hans erindring:

»Den 26. marts 1926 mødte vi om aftenen 4 mand hos Dr. V. Kjær. Det var sundhedskommissionen, som lige var valgt, selvfølgelig med Dr. Kjær som formand, bogtrykker Andresen og slagter Oxenbøll fra byen og Kr. Hove fra Ettrup og jeg fra Refs, og vi to sidste repræsenterede sognerådet. Vi skulle lave sundhedsvedtægt for Hurup kommune. Så vidt jeg husker, havde doktoren en klade fra en anden kommune, så det var der ikke mange ben i. Fru dr. Kjær serverede selvfølgelig kaffe, og så kom snakken i gang om noget, som var af mere interesse. Jeg havde bemærket, at doktoren havde fået et nyt gammelt uhr med blylod og havde rejst mig og stod og så på det. Så kom doktoren og fortalte, at han havde været på sygebesøg hos et par gamle folk i Flarup og opdaget det gamle uhr. Så havde han spurgt, om han ikke kunne få det uhr, når han gav dem et nyt i stedet for, og det bytte var de meget glade for. Så siger jeg til doktoren: »Hvad er det for streger i den runde blyplade der foroven. Jeg synes, det er som et S og nogle streger som 90.12?«. Det havde han ikke tænkt, betød noget. »Jo« sagde jeg. »Se, hvad der står i Davids salme 90. kap. 12. vers. Doktoren læste det om at tælle vore dage, så vi få visdom. Uhret fik endnu mere værdi.

Mens vi havde stået og talt sammen om uhret, havde de tre mænd sagt God nat, og kredslægen vendte sig imod mig og sagde: »Nu skal jeg fortælle Dem en tildragelse, som jeg husker så tydeligt,

fordi det gjorde stor indtryk på mig, så jeg ikke har kunnet glemme det siden. Da jeg for mange år siden kom til Hurup, blev jeg en tidlig vintermorgen i et hundevøj sammen med min bror kaldt ud på landet. Det var en meget vanskelig fødsel, det drejede sig om. Da fødselen var overstået – barnet var død, og der var stærkt bud efter moderen også – tog vi, min bror og jeg, os god tid og satte os til rette i dagligstuen. Der på bordet lå en bibel, og der stod en lille æske med små numre, som man vist kalder mannakorn. Jeg skulle jo forslå tiden med noget, og så tænkte jeg, man kunne jo prøve at tage et nummer i lotteriet.

Jeg tog så et og fandt også frem til det ord, der var henvist til, men kan De så gætte, hvad det var for et ord? Det gjorde nemlig særlig indtryk på mig, da det var første gang, jeg var ude at praktisere her i Hurup. Der stod:

»Undslå dig ikke for at besøge en syg, thi derved skal du vinde berømmelse«.

Jeg sagde, at, det var så udmærket, når vi tog berømmelsen fra og i stedet satte: »for sådanne ting skal du elskes«.

Lægen var meget forbavset over, at jeg kunne sige det. Han huskede det, som var det i går. Han fik fat på Bibelen og ville vise mig, at han huskede rigtigt. Jeg så med tilfredshed, at hans bibel var nøjagtig samme udgave, som den, der lå på bordet nævnte dag, så oversættelsen måtte være den samme.

Lægen bladede og ledte, men kunne ikke finde ordet. Fru Kjær og jeg sad og talte sammen imens, men pludselig rejser fru Kjær sig og henter en bibelordbog, som hun lægger foran mig, men jeg afslår med den bemærkning:

»Nej, lad bare doktoren selv finde, hvor det står. Han har godt af at orientere sig i den bog«.

Nu var klokken halv tolv. Jeg sagde »God nat«, og doktoren sagde:

»Jeg går ikke i seng, før jeg har fundet det, og vi træffes jo senere«.

Han fandt det. Da jeg kom hjem, så jeg efter, om jeg havde husket forkert. Et par dage efter kom jeg gående forbi Bette Bach's på fortovet, og doktoren går ned i sin garage. Da han ser mig, siger han, idet han hæver hånden:

»De havde selvfølgelig ret«. og jeg svarede: »Så er vi enige igen. Siraks Visdom 7. kap. v. 36« . . .

Flere navne

Else Lysgaard, Gr. Nørgårds Vej 4, 9000 Aalborg har sendt flere navne til JUL I THY.

1989, side 36 fra børnehaven i Thisted: Den helt unge pige til venstre hedder Gerda Petersen. Den voksne midt i billedet foran juletræet hedder Lydia Christensen.

1990, side 41. Kristian i bageste række fra højre hedder Jensen.

Grethe Thye, Torvet 7, 4180 Sorø, skriver: På billedet af Thisted Realskoles elever fra Ra og Rb på besøg i København 1936 er Ib Frederiksen, bageste række nr. 5 fra venstre, beklageligvis »faldet ud«.

Kontakter søges i Amerika

Da jeg påtænker at rejse til Amerika, vil jeg gerne i kontakt med nogle, der har kendt min mor og far, Selma og Karl Andersen. De farmede R 2, Glenville, Albert Lea, Minnesota, ca. fra 1917 til 1920. Da de kom tilbage til Danmark bosatte de sig i Hov ved Thisted. Inden mine forældre blev gift, tjente min mor, der var svenskfødt, hos en millionær, Fred Kleinke, 310 Park Ave, Albert Lea. Han holdt brylluppet for min mor og far. Billedet blev taget den dag, da de blev gift, 7. marts 1917. Til højre mine forældre, til venstre, vidnerne, Søren J. Sørensen og Tillie Nelson.

Jeg håber at få kontakt med efterkommere af nogle, der har kendt min mor og far. Blandt dem,

de havde forbindelse med, var foruden de her nævnte Otto Dige, der boede i Minnesota på den tid, da mine forældre blev gift.

Med venlig hilsen
Inger Møller,
Østerbakken 81, 7700 Thisted.
Telefon 0045 97 92 06 63
Telefax 0045 97 98 10 78

Til højre mine forældre, til venstre vidnerne, Søren J. Sørensen og Tillye Nelson.

Register

I 1993 blev der taget fat på en registrering af tidligere årgange. Det blev i første omgang til årgange fra 1972, da Erik A. Lauridsen og Jørgen Miltersen overtog udgivelsen. Udgiver og redaktør var C. Brunsgaard 1960-1971, fra 1931 Georg Pors.

1967

»Fred på jord« Digt af C. Brunsgaard	side	3
»Ane Limskærer og Søren Nordpå« af Bertel Budtz Müller	side	4
»Ansgarkirken i Øster Jølby« af Georg Morsland	side	9
»Mirakeldoktoren fra Stagstrup« af C. Brunsgaard	side	13
»Æ kolddreng i Agger	side	17
»Vor skønne hjemstavn« Digt af P. Chr. Jensen	side	18
»Leveringsdag i stationsbyen« af Niels Sloth	side	19
»Æ knejt bløw komfemiered« Digt af K. E. Thomsen	side	24
»Blandt de ærede vælgere« af C. Brunsgaard	side	25
»Ofrene til Ove Sø« Et sagn	side	29
»Jægervandring ved jul« af Hans Bakgaard	side	30
»Fra det gamle album«	side	33
»Og så de forrædere af Thy« af C. Brunsgaard	side	41
»Færgeborg« Et sagn fra vikingetiden	side	46
»Fattigluspigen fra V. Vandet« ved C. Brunsgaard	side	51
»Hilsen til Stenbjerg« Digt af Jørgen Pedersen	side	52
»Wor ejen Serkus« ved Peter Fidus	side	53
»Dagbogsnotitser«	side	57

1968

»Jul i Thy« Digt af Johs. Kirk.....	side 3
»Fjerritslev i svundne tid« Carl Sørensens erindringer	side 4
»Skelflytteren ved Faddersbøl«.....	side 17
»Et drama i klitterne« af Nicolaj Hurup	side 18
»Du dejlige Thy« Digt af Elisabeth Ravn-Jensen.....	side 21
»Professor Smith fra Skjoldborg« af C. Brunsgaard.....	side 22
»Blandt gamle thybønder« af Adolf Handrup.....	side 24
»Fra det gamle album«.....	side 33
»Folkeforlystelser i det gamle Thisted« af C. Brunsgaard	side 45
»Wor egen Serkus« ved Peter Fidus	side 52
»Dagbogsnotitser«	side 56

1969

»Nu kimer en klokke« Digt af Hans Bakgaard	side 3
»Karen – den oversete« af Nicolaj Hurup	side 4
»Håndværkere fra Skjoldborg lavede fine ure« af Peder Jensen.....	side 8
»Skyum-provsten ordnede den slemme« Et sagn.....	side 11
»Æ fywer hå sjongen sæ ind i wo sind« Digt af M. P. Ejerslev	side 12
»Æ minnesk i Tved« af C. Brunsgaard	side 13
»En thybos Amerikarejse i 1911« af Marius Pedersen	side 15
»Der var engang en hyrdedreng« af Mariane Brandhøj	side 21
»Per Lierkaes fra Refs« af Søren Nielsen	side 23
»Røde Per i Rakkeby« af Peder Bonde.....	side 25
»Tømmerbylægens natklokke« af Jacob von Thybo.....	side 27
»Hvorfor hedder det Thy og Thisted« af C. Brunsgaard	side 28
»Heksedans ved Sct. Thøgers kilde« Et sagn	side 29
»Skillingsviser om Skjoldborgpræsten« ved C. Brunsgaard	side 30
»Fra det gamle album«.....	side 33
»Studedrift fra Thy« af C. Brunsgaard.....	side 45
»Hvor ligger byen Hwitter?«.....	side 48
»Filmens Palæ« Digt af J. G. Galster.....	side 49
»Jens og Poul – et par vejsteragermænd« af K. E. Thomsen	side 50
»Kræn Færgegaards brændevinssti«.....	side 52
»Wor egen Serkus« ved Peter Fidus	side 53
»Dagbogsnotitser«	side 57

1970

»En stjerne tændtes« Digt af Hans Bakgaard	side 3
»Da udvandrerbåden »Norge« gik under« ved matros Chr. Mogensen	side 4
»Heksen i Helligkilde« af Kristian Krabbe.....	side 9
»Det var energisk incasso« af Peder Bonde	side 12
»Gammel buel« Digt af Marius Jensen	side 13
»Thybopionerer på prærien« af Johs. Hald.....	side 14
»Det stod i avisen« af C. Brunsgaard	side 18
»Thyland« Digt af Søren Lind	side 23
»Æ drawmarkind ved Oddesund« af C. Brunsgaard.....	side 24
»Kirkeaktivister i Snedsted«	side 27
»Hilsen fra hjemstavnen« af Hans Bakgaard	side 28

»Vadestedet i Kallerup« Et sagn.....	side 30
»Strid om et forsamlingshus« af Adolf Handrup.....	side 31
»Fra det gamle album«.....	side 33
»Inspiration« af Gerda Hegnet Bach.....	side 45
»Uheld på valgdagen« af Niels Sloth.....	side 46
»Et væddemål fra 1909«.....	side 49
»Hvad er en skroppenollik?« ved Jacob von Thybo.....	side 50
»Wor ejen Serkus« ved Peter Fidus.....	side 52
»Dagbogsnotitser«.....	side 56

1971

»Juleaften« Digt af Th. S. Rørdam.....	side 3
»Hemmelig vielse i Snedsted præstegård« ved C. Brunsgaard.....	side 4
»Bjergmanden ville bæres« Historie fra Randrup.....	side 7
»Min første Thisted-rejse« af J. C. Jacobsen.....	side 8
»Lidt brændevinssnak« ved Jacob von Thybo.....	side 13
»Thyland« Digt af Olaf Andersen.....	side 14
»Trafikproblemer i gamle dage« af C. Brunsgaard.....	side 15
»Kræn Hywwel« af Jens N. Christensen.....	side 21
»Liden Kirsten-dramaet« af Gerda Hegnet Bach.....	side 24
»Hvorfor hedder det Jammerbugten?«.....	side 27
»Der kan skrives vers om kartofler« af Jacob von Thybo.....	side 28
»Heksetroen holdt sig længe i Thy«.....	side 29
»Sagn om Hassing Kirke«.....	side 30
»Degnehistorier« af Peder Bonde.....	side 31
»Fra Bissehul Bakker til Lortpørt« af C. Brunsgaard.....	side 32
»Fra det gamle album«.....	side 33
»Et brev fra gamle dage«.....	side 49
»Havgus« Digt af Johan Georg Galster.....	side 50
»En kakkelovnhistorie fra Mors«.....	side 51
»En rejse med Thybanen 1882«.....	side 52
»Da Aggerfiskerne trælledede for herremanden« af Henry E. Pedersen.....	side 55
»Dagbogsnotitser«.....	side 57

AGERHOLM - Storegade 7 - 7700 Thisted - 97 92 00 22

GLAS - PORCELÆN - KØKKENUDSTYR

IMERCO

HUSK...

Håndklæder - Sengesæt - Sengetæpper -
Plaids - Dyner - finder De i et smukt udvalg
midt i Gå-gaden hos:

Gardin
EKSPERTEN
ERIK SCHARLING

Gågaden . Telefon 97 92 09 77*
Stedet, hvor man køber gardiner!

Winther - SCO
Peugeot

REPARATIONER

UDFØRES

KØB HOS
FAGMANDEN

CYKEL SHOP'EN

Leif Vestergaard
Østergade 3 - 7700 Thisted
Tlf. 97 92 15 89
giro 3 77 61 90

Kresten
Borggaard

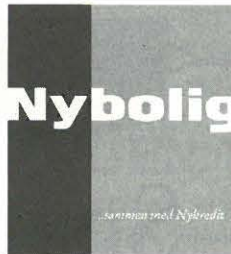
Ejnar
Jeppesen

Kennert
Sohn

Ronald
Klitte

Nybolig Thy

Jeppesen, Sohn
& Borggaard
Statsaut.

ejendomsrådgiverfirma

Storegade 8 . 7700 Thisted . Tlf. 97 92 22 88 - Jernbanegade 3 . 7760 Hurup . Tlf. 97 95 23 55

Julegaver

Smukke ting
i stort udvalg finder De
hos

Julegaver

Brix Andersen, guldsmed

Gågaden . Telefon 97 92 10 02

Sparekassen
THY

Vi er ikke som de andre

Deres håndværker

Alle former for

REPARATIONER

I tømrer- og snedkerarbejde

Nr. Allé - Thisted

Tlf. 97 92 12 04 . Bil-tlf. 30 97 38 04

Hermans Snedkeri

Thisted Materialhandel

v/ Kaj Knudsgaard

matas

beauty
shop

Kaj Knudsgaard . Vestergade 16 . 7700 Thisted . Tlf. 97920052

MATERIALISTEN

Bøger af enhver art og til
ethvert formål

BALLEBY's BOGHANDEL

v/ NIELS ERIKSEN

Store Torv 5. Tlf. 97 92 00 90

7700 Thisted

*Køreglæde der siger SPAR TO
- kræver en bil der er GO*

CITROËN THISTED

v/ Frank Paulsen

Industrivej 53, 7700 Thisted

Tlf. 97 92 44 22

KK **skilte**

TLF. 97 92 06 47 ★ 7700 THISTED

MALLES
Støvsugere
SNEDSTED . TLF. 97 93 40 82

MALLES
Symaskiner
SNEDSTED . TLF. 97 93 40 82

MALLES
Barnevogne
SNEDSTED . TLF. 97 93 40 82

- byens
spændende
... tøjbutik

Louise

Storegade 11, 7700 Thisted.

Tlf. 97 92 02 11

FLYV
TIL KØBENHAVN

Køb billetter hos:
Sextus Bjerres Eff.
STATSAUT. SKIBSMÆGLER L. IVERSEN
7700 Thisted
aut. indenrigsagent - Tlf. 97 92 30 33

Møbler til jul – og hele resten af året!

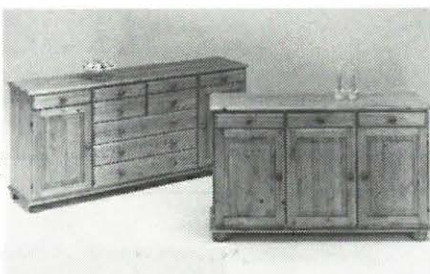
Kig ind til os - og se vort udvalg - uden købetvang

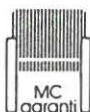
Vi bor midt i byen

Jernbanegade 19

Nye og brugte møbler - til alle priser

Frøkjær MØBLER
TLF. 97 92 04 66 KNUDSEN JERNBANEGADE 7700 THISTED

Kom ind
og se
hvad vi har!

- Alt i glarmesterarbejde
- Indramning
- Salg af kunstnerplakater

Thisted Glarmesterforretning

v/ H. C. Bach, Møllevej 57, 7700 Thisted

Butikken er åben daglig 12.30-17.30,

lørdag dog 9-12 - *men vi svarer altid på* **97 92 19 17**

Kjeldgaard

SKO

GÅGADEN - 7700 THISTED
TLF. 97 92 08 00

Fuld effekt

Elektrikeren

JK.ELECTRIC ApS
Industrivej 10 . 7700 Thisted
97 92 50 66

GØL PØLSER

POUL H. LADEFOGED

FEDEVARER EN GROS

Ost - Sild - Pålæg - Salater

Åbakkevej 6

Tlf. 97 92 14 58 - 97 92 17 33

Privat: Markvænget 10 A - 97 92 57 76

ELKØB

KANSTRUP

Køkken - bad
Garderobe-
skabe
EL- artikler
Hvidevarer
Hvidevare-
service

bvis
KOKKENER

STOREGADE 4 • 7700 THISTED

TLF. 97 92 45 50 • FAX 97 92 45 11

ELKØB

**B
L
I
K**

– Ring og bestil en af vore servicevogne med
uddannet VVS-montør.

VVS
INSTALLATØR

Niels Skaarup & Søn

Blikkenslager og VVS Installatør

Industrivej 4 - Tlf. 97 92 04 41 - 7700 Thisted

Calles Conditori

CARL EJNAR JACOBSEN

Storegade 8

Telefon 97 92 01 60

**NORDVESTJYSK
HANDELSGYMNASIUM**

Lerpyttevej 52 . 7700 Thisted
Telefon 97 92 51 00
Fax 97 92 40 97

Auto Winkler

*Salg af nye og brugte biler
Bilreparation*

Tigervej 5 . Thisted . Telefon **97 92 16 88**

Aut. forhandler

favør
STORKØB
LAVPRIS HVER DAG
KASTET 39 - THISTED - TLF. 97 92 66 00
FARTOFTVEJ - THISTED - TLF. 97 92 11 30

Havnesmeden

Smede- og maskinværksted
v/ Knud E. Andersen
Privat tlf. 97 92 17 15
og Leif Andersen
Privat tlf. 97 92 02 04

**ALT INDENFOR
BINDERI**
Kæmpeudvalg i årstidens blomster
Deres blomsterproblem
- vort speciale
Blomster sendes overalt

**TOVES
BLOMSTER**
97 92 02 22
Privat 97 93 12 54

Oderbakken 95, Thisted, Tlf. 97 92 02 22

Ring efter en Gardinbus

Se gratis ca. 1000 lange gardinlængder
hjemme i Deres egne stuer

HLL
bolig - tekstil
THISTED TLF. 92 24 44

Telefon
97 92 24 44
- det er os
med
gardinbusserne!

TAPET - FARVE - GULV

Ærlig information,...Værs'go!

Maling

Tapet

Gulvbelægning

Profa Farver

Jensen & Langballe St. Torv • 7700 Thisted • Tlf. 97 92 33 44

Glædelig jul
og
godt nytår

Super Brugsen

Frisk med det hele – også med prisen.

Besøg vor Super-slagter – det betaler sig

Nyd

haven!

Deres rådgiver i valg af:

Frø til have og mark - Blomsterløg og knolde - Fuglefrø og Foder (også i små portioner) - Gødning - kemikalier og spagnum - Vandingsmateriel og springvand - Plæneklippere og minitraktorer - Plænegræs og redskaber
SERVICEVÆRKSTED og meget mere.

TF

THISTED FRØ

OG MASKINHANDEL

Thorstedvej 88 - 7700 Thisted

97 92 25 66

FRØ - GØDNING - HAVEREDSKABER
HAVEBRUGSREDSKABER - SALG & SERVICE

Thisted Dagblad

– i Thy – om Thy – for Thy

Storno Personal De luxe
Flad og kompakt, vejer kun 235 gr.
Taletid: 2 timer.
Udstyret med vibrator.
Ryster når den ringer

Kom
og se

**FÅ ET GODT
TILBUD**

- ★ Sammenklappelig lommetelefon
- ★ Indbygget nummersender
- ★ Kan erstatte enhver normal telefon
- ★ Genopkald
- ★ Samtaleanlæg med 2-vejs opkald
- ★ Ekstra batteri medfølger

TELEDANMARK
MOBIL

NMT/GSM specialist

Thy Biltelefon

v/ Olav Gjørup · Vorupørvej 6 · 7700 Thisted
Tlf. 97 91 11 33 · Biltlf. 30 95 11 33 · Fax 97 92 68 38

Nykredit

THISTED

Storegade 8
7700 Thisted
Tlf. 97 92 18 88

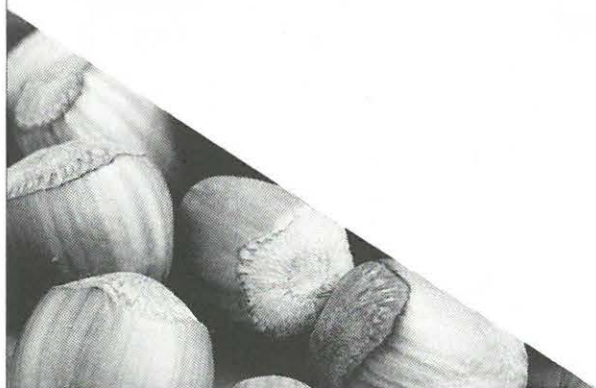
**BYENS STØRSTE
UDVALG I**

- Lamper
- Skærme
- Puder m.m.

*Gaveidéer
får man hos:*

Brdr. W Hansen
VESTERGADE 84 · 7700 THISTED
TLF. 97 92 27 00 · FAX 97 91 10 00

God indtægt som pensionist?

De bestemmer selv, hvor stor indkomsten skal være, den dag De skal til at nyde fritiden på fuld tid. Kom ind og få Danske Bank Fakta om pensionsopsparing.

 DEN DANSKE BANK

Alternativet til giganterne

Forsikringselskabet »Thisted Amt« g/s

Fogedsvej 1, 7700 Thisted . Telefon 97 92 10 55

Lille, men vågen...

Der er 200 tøjeksperter i Danmark
– i Thisted er det

 Engelsk

THISTED - HANSTHOLM

Wadmann

Store Torv
Thisted
Tlf. 97 92 10 32

Centrum for ure, briller og kontaktlinser

Køb julegaver i

Frederiksgade . Thisted

F. Lynggaard Poulsen

Bageri – Conditori

Vestergade 59

Thisted – 97 92 06 84

**brille-
huset**

Briller og
kontaktlinser

**VESTERGADE 7
THISTED . 97 92 04 37**

**Alkaline
Batteries**

**Deres
tæppe
garant**

garant

smed • tæpper

INDUSTRIVEJ 61 . 7700 THISTED TLF. 97 92 13 89

**TEXACO
Trafik center**

v/ Jacob Yde Pedersen
Ålborgvej 12
Tlf. 97 92 29 77

v/ Klaus Agesen
Ålborgvej 64
Tlf. 97 92 19 77

Åben alle ugens 7 dage kl. 6.30 - 23.00

Euro Sko

Juul Sko

Vestergade 20 . 7700 Thisted . Tlf. 97 92 05 99

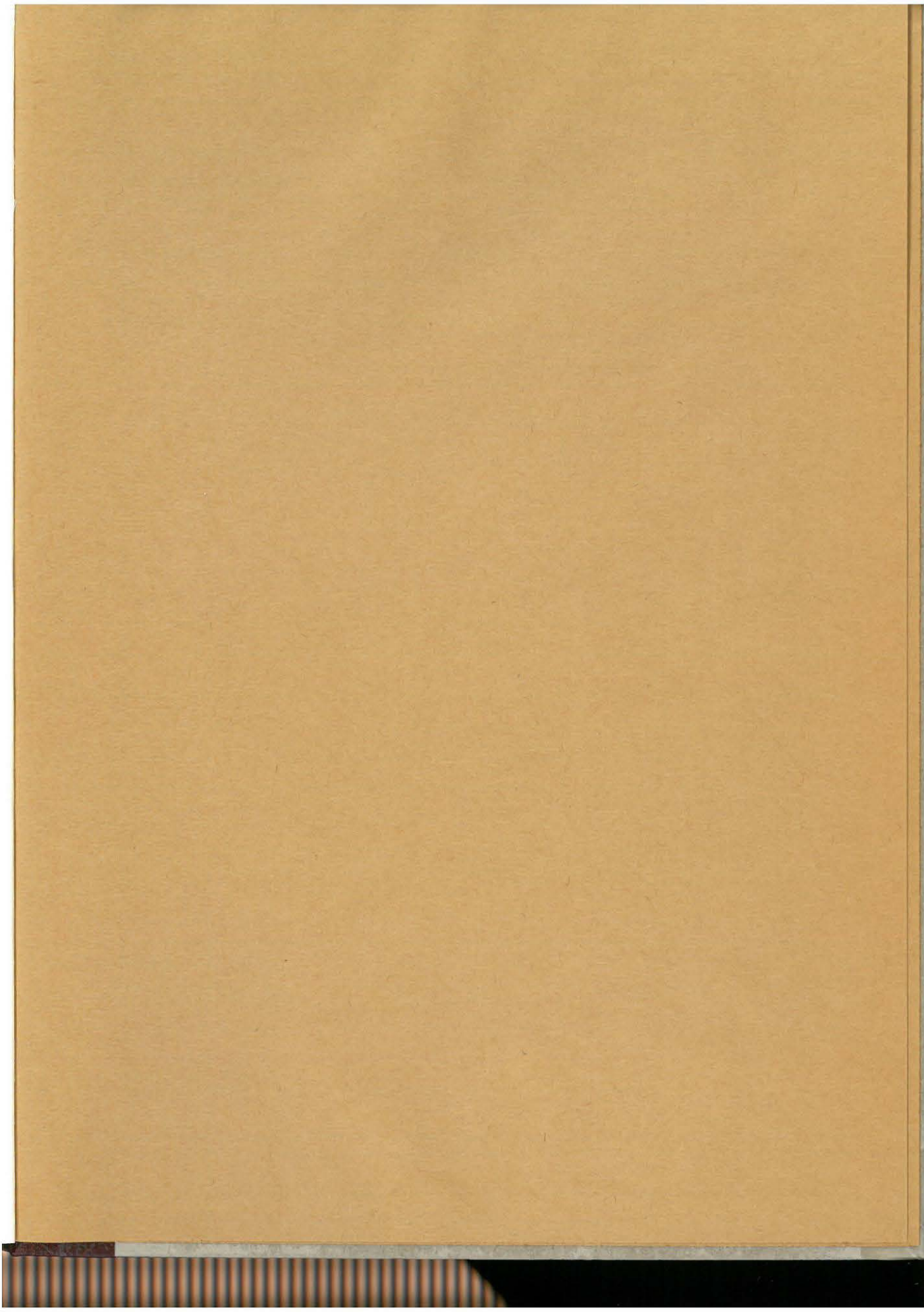
Thisted Anti Rust

Kurt Dam

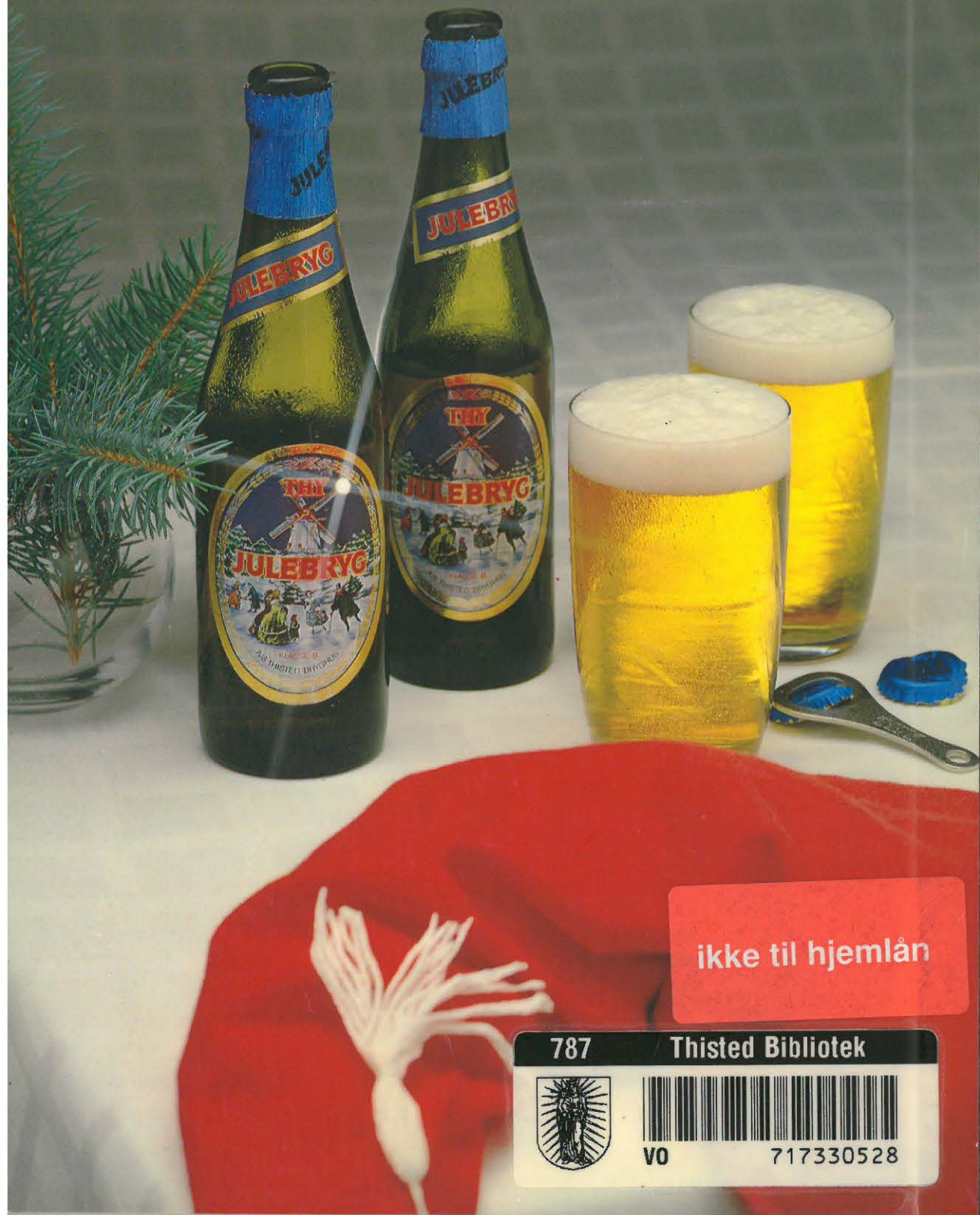
Industrivej 25 . 7700 Thisted

Telefon 97 92 25 05

MERCASOL

Hatten af for Thy Julebryg

ikke til hjemlån

787

Thisted Bibliotek

VO

717330528